a Mulier. repete quod ſenatuſcōſulto cōprebenſum eſt. ſi mulier ⁊c. ad qđ eſt. ſ. e. l. §. ſed ſi maritus. Accur.
b Non fecerit. q2 non denunciauit infra. xxx. dies ſe ex eo pregnantez. vt. ſ. in princi.
c Ut ita. ſ. demum. ⁊ facit infra eo. l. ſi quis. §. meminiſſe.
d Jdem iulianus. al's lex ſi vxore. al's. §. idez iulianus.
e Ait. ſ. eſſe. ⁊ facit. j. de reg. iur. qui tacet.
f Reiecerit. ⁊ ſic ē diuortium vt babeat locum ſenatuſcōſul. vt. j. e. l. ſi qs. §. j. Accur.
g Omiſerit. maritus quondaz: q2 vxore denūciante nō contradixit: vl' cuſtodes nō omiſit: vt. ſ. e. l. §. denūciare. Accur.
h Ei naſci. quantuz ad alimenta: vt. ſ. proxi. §. ⁊ ſic non eſt contra. ſ. de bis qui ſunt ſui vel alie. iur. l. filium. vel ibi non potuit contemnere ſenatuſconſult. quia inuenit natuz: bic ſic: quia naſciturum: vt. j. eo. l. ſi quis. §. j. Uel ſolue vt ibi. Accurſius.
i Ex bis. ſ. §. item per contrariuz. e. ſ. proxi. §.
k Sui. aget ꝑiudiciali. Accurſius.
l Uerum. pro ſed. vel ꝑ etiam.
m Alimentis. ſi plene probet ſe filiuz ✝ in dicta cauſa ꝑiudiciali. ⁊ ſic nō eſt contra. ſ. eod. §. ſed ſi maritus.
n Ceterum. ſ. ſi fecerit q̄ in ſenatuſconſul. continētur. Azo.
o Nō euitabit. ſ. mulier vel filius. Azo.
p Pronunciauerit. ipſum eſſe filium.
q Eſſe ſuum. bec duo verba ponunt loco vni⁹ accuſatiui ⁊ regūtur vel ab illo verbo agnoſci/ vl' a verbo pronunciauerit: ⁊ continua. l. proxi.
r In omnib⁹ cauſis. quantū ad alimenta: ⁊ quo ad ius filiationis: vt ſit ſuus.
s Fratribus ſuis. ſic. j. vnde cogna. l. j. §. in cognationem. Sed argu. contra. C. de adoptio. l. penulti. §. ſed ne. ⁊ in autenti. quib. mo. na. effici. ſui. §. filium. colla. vj. Accurſius. Additio. Dic ꝙ ibi loquitur de illo actu qui rem de nouo ineſſe conſtituit: conſtat enim ꝙ ante non erat legitimns: ſed per illum actum efficiebatur legitimus: bic de actu qui in preterituz aliquid fuiſſe declarauit: vt. j. l. proxi. §. fina. facit. ſ. de ſta. bo. l. ingenuum. in boc quando ſententia faciat ius dic plene per doc. in. l. j. C. que res ven. non poſ. ſm Bar. bic.

Idem per contrarium quoqꝫ ait. Si mulier[a] diuortio facto nō fecerit[b] ea que ſenatuſcōſulto precipiuntur vt liceat patri nō agnoſcere: non eo pertinere vt filius natus ſuuz ſe edicere non poſſit: ſed ad id tantuz vt ita[c] pater eum alere cogatur ſi conſtiterit eum filiuz eſſe. Jdem iulianus[d] ait[e]. Si vxore † denunciante ſe pregnantē maritus non negauerit: non vtiqꝫ ſuum ilico partum effici: cogendum tamen eum alere: ceterum ſi eſſet: † ſatis iniurioſuz ait. Si quis longo tempore abfuerit: ⁊ reuerſus vxorem pregnantem inuenerit ⁊ idcirco reiecerit[f]: ſi quid ex bis que ſenatuſconſul. continentur omiſerit[g] ſuum beredem ei naſci[h]. Ex bis[i] apparet ſiue vxor omiſerit que eam ex ſenatuſconſul. obſeruare oportuerit: nibil preiudicare filio ſi filius eſt: non tantum in iure ſui[k] / verum[l] nec in alimentis[m] quidem ſm diui pij reſcriptum ſiue maritus neglexerit facere que ex ſenatuſconſul. deberet: natum cogitur omnimodo alere: ceterum[n] recuſare poterit filiuz.

☞ Sententia lata in cauſa filiationis inter patrem ⁊ filium facit fidez quo ad oēs. Bartolus.

Plane ſi denunciante muliere negauerit ex ſe eſſe pregnantez (tametſi cuſtodes non miſerit) nō euitabit[o] quominus queratur an ex eo mulier pregnans ſit necne: que cauſa ſi fuerit acta apud iudicem et pronūciauerit[p] cuz de boc ageretur ꝙ ex eo pregnans fuerit necne: i ea cauſa eſſe vt agnoſci debeat: ſiue filius non fuerit: ſiue fuerit eſſe ſuuz[q].

Iulianus. Lex. ij.

In omnibus cauſis[r] quare ⁊ fratribus ſuis[s] conſanguineus erit.

Ulpianus. Lex. iij.

Sue contra pronunciauerit non fore ſuū ꝗuis ſuus fuerit: placet eū̄ eius rei iudicem ius facere[t]: † ⁊ ita marcellus lib. vij. dig. probat: eoqꝫ iure vtimur.

☞ Si partus naſcitur conſtante matrimonio ⁊ eo ſoluto morte viri auo ſuperſtite: vel ſi de boc dubitetur an ſit vxor preiudicialis in rem redditur: ⁊ non babet locuz cum extraneus in petitione bereditatis incidenter examinabitur de filiatione: quia ad carbonianum deuenitur: ⁊ bec inſtantia incepta cum patre ad beredem non trāſit. Bartolus.

Quia plautianuz ſenatuſcon. ad eos partus pertinet[v] qui poſt diuortium eduntur[x]: aliud[y] ſenatuſconſultū tēporibus diui adriani factum eſt: vt etiam ſi conſtante matrimonio partus ſit editus de agnoſcendo eo agatur[z]. Quid ergo ſi quis poſt mortez patris naſcatur auo ſuperſtite/ in cuius[a] poteſtate recaſurus eſt: vt ſi ex filio[b] eius ſuſceptus probetur: videndum eſt quid dici debeat: et certe probandum eſt cum auo preiudicio[c] de partu agnoſcēdo ſimiliter agendum: ꝙ ſi bocipſum in queſtionem veniat: vtruz in matrimonio an poſtea editus ſit / dicenduz eſt ⁊ ſuper boc ex ſenatuſcōſulto[d] agendum ⁊ quid ſit ſi an vxor fuerit diſceptetur: et iulianus ſexto cecilio affricano reſpondet locuz eſſe preiudicio[e]. Illud tenenduz boc ſenatuſconſul. poſt mortem parentis ceſſare: ſi is[f] ſuperſit in cuius poteſtate recaſuri non ſunt: quid ergo eſt in petitione bereditatis quam filius intendit: queritur[g] vtrum ex eo natus ſit

Sue contra. Caſus. In bac. l. in prin. cōtinuatur cum caſu preceden. Quia plautianum. Uidimus per ſuperiora. ſ. a principio prime. l. vſqꝫ buc ꝙ ſenatuſcon. plautianuz babet locum circa illos partus qui facto diuortio eduntur. ⁊ non prouidit eis qui naſcunt conſtante matrimo. vnde factum fuit poſtea aliud ſe. conſul. tempore diui adriani. quod eis loquitur: ⁊ per illud poteſt agi vtrum maritus agnoſcat eos: ⁊ idem eſt ſi mortuo marito naſcatur: viuo tamen patre mariti qui maritum in poteſtate babebat: vnde naſciturus debet recidere in eius poteſtatem. Sed quid ſi queſtio eſt vtrum partus natus ſit conſtāte matri. an ſoluto. vel mulier illa fuerat vxor vel non: certe adbuc cognoſcet iudex ex boc auctoritate dicti ſe. conſult. Sed pone ꝙ mortuus eſt ille qui pater dicitur: ⁊ non ſupereſt auus qui babuerat eū in ꝑtāte: certe non babebit locuz ſe. con. plau. vel illud quod factum fuit ſub diuo adriano. Sed aget puer peti. bere. ⁊ ibi queretur vtrum fuerit eius filius vel non: vnde ſi viuo patre agatur contra eum interdicto facto ſub diuo adriano: ⁊ pater interim decedat ruptum erit illud iudicium: ⁊ poterit petere puer ſe mitti in poſſeſſionem ex carbo. edic. Scias tamen ꝙ ſenatuſconſul. plau. ⁊ illud quod factum eſt ſub diuo adriano non babet locum ſi naſciturus non poſſit eſſe ſuus beres ei quē patrē dicit. Uiuia.

t Jus facere. ſimilia nota. ſ. de inoffi. teſta. l. papinianus. §. fin. ſecus in pacto: vt. ſ. de pact. l. ius agnationis.
v Pertinet. ſcꝫ tantū. Accurſius.
x Edūtur. ⁊ poſt. xxx. dies: vt. ſ. eo. l. j. §. ſi mulier. ⁊. §. eleganter. ⁊ boc ſi mulier dicat ſe pregnātem. al's ſi neget loquitur j. titu. j. l. j. in princi. eſt ⁊ aliud de quo dic: vt. j. titu. j. l. j. §. penul. ⁊. §. de inſpiciendo.
y Aliud. quaſi deficiat primuz in caſu qui ſequitur. Accurſius.
z Agatur. actione in rē preiudiciali qua ſe in filium vendicabat: vel in nepotem. vel econtra illud in patrem vel in auum. vt inſtitu. de actio. §. preiudiciales. et ideo ꝑiudicialis dicitur: quia alijs queſtionibus preiudicat: vt. j. de libe. cau. l. ordinata. ⁊ differt a rei vendicatione: quia illa ratiōe veri dominij bec non. cum filius et pater liberi ſunt: nec vnus ſit in alterius dominio: ſed ideo vendicat dicens ſe ex eo genitum: vt ab eo percipiat certa alimenta ⁊ ſucceſſionem que filij a parentibus percipere debent: ⁊ ſunt pretorie preter vnam: vt in. d. §. preiudiciales.
a In cuius. ſcilicet aui. ⁊ dic recaſurus: id eſt remanſurus. vel dic filij: et dic recaſurus: ſcilicet ſi auus deceſſiſſet ſuperſtite filio.
b Ex filio. ſecus ſi ex filia. vt inſti. de pat. po. §. fina. Accurſius.
c Preiudicio. i. preiudiciali actione in rem: vt prediximus. Accurſius.
d Ex ſenatuſconſulto. i. ex ſenatuſconſulto ſub diuo adriano facto: ſic ſ. de orig. iur. l. ij. §. ex actis: vel dic ex mente plautiani ⁊ verbis alterius ſm Hug. tu dic ex vtroqꝫ ⁊ boc propter dubium. ‡ vt. j. quo leg. l. j. §. j. Accurſius.
e Preiudicio. quo iſta vendicabit iſtum in maritum: vt. ſ. dixi in patre ⁊ filio ſm Azo. quod non placet: ſed dic. i. preiudiciali actione. Et nota ſeptem caſus. Primus quando naſcitur poſt diuortium. Secundus quando conſtante matrimonio. Tertius quando poſt mortem patris viuo auo. Quartus quando eſt dubium in matrimonio vel poſtea editus ſit. Quintus quando dubium eſt an fuit vxor. Sextus quando extraneus poſſidet bona patris mortuo patre: ſed tunc non preiudiciali/ ſed peti. bere. Eſt ⁊ ſeptimus quando pater lite pendente deceſſit: ſed tunc per carbonianum: vt eo. ti. l. ſed in primis. vbi agitur preiudiciali: nec eſt opus denūciatione facienda a muliere bis caſibus: niſi in primo propter plautianum cum non inueniam: ⁊ maxime quando conſtante matrimonio eduntur cum ſit in poſſeſſione filiationis: vt. ſ. de bis qui ſunt ſui vel alie. iur. filium. ⁊. l. ſi filius.
f Si is. qui bona patris poſſidet: puta agnatus defuncti.
g Queritur. ⁊ plene dr. j. de carbo. edic. l. iij. §. miſſum. Accur.

† Al's eſt lex.

† Al's ceſſet.

✝ Q̄ ꝓbabit per opinionez ⁊ famaz vicinie ſaltē q̄ ad h̄ vt tranſeat on⁹ ꝓbandi in aduerſariū. Jo. an. in regu. ſfamibus. lib. vj. ſic do. anto. in ca. lator. q̄ ſi. ſint legi.

† Tōcor. in glo. ſup ꝟ. valebit. l. c. plerūqꝫ. ibi ⁊ ex ſententia. etra de do. inter virū ⁊ vxo.

‡ No. vnū ſinglare de hoc dubio q̄ do. Panor. conſi. j. col. ij. dicit ſe extraxiſſe ex dictis Pe. et Cy. in. l. non dubium. C. de legi.

cuius hereditatem petit an non: adeo hoc verum eſt vt Julianus libro. xix. digeſt. ſcribit. Si viuo patre ſit redditum preiudicium[a]: ⁊ anteꝙ̃ ſententia feratur pater deceſſerit: tranſeundum eſt ad carbonianum[b] edictuʒ. Item hic ſenatuſconſulta pertinent et ad eos qui ſui heredes agnoſcuntur[c]. Ceterum ſi forte non ſint in poteſtate recuſari[d]: verius eſt ſenatuſconſulta ceſſare[e].

Paulus. Lex. iiij.

NEcare videtur non tantum is qui partum prefocat[f]: ſʒ ⁊ is qui abijcit[g]: ⁊ qui alimoniaʒ denegat[h]: ⁊ is qui publicis locis[i] miſericordie cauſa eum exponit: quam ipſe non habet.

¶ Alimenta liberis a parentibus: vel a liberis parentibus decernūtur officio iudicis cognoſcentis an ſit filius vel pater: ⁊ an de facultatibus conuenti poſſit ali: ⁊ an ſibi petens ſufficiat propter res et operas ſuas: vel an ſubſit cauſa propter quaʒ poſſint legitime denegari. hoc dicit vſqꝫ ad. §. ſolent. Bartolus.

Ulpianus. Lex. v.

SI quis a liberis[k] ali deſiderat: vel ſi liberi vt a parente exhibeātur[l]: iudex de ea re cognoſcet[m]: ſed vtrum eos tantum liberos qui ſunt in poteſtate cogatur quis exhibere: an vero etiaʒ emancipatos: vel ex alia cauſa[n] ſui iuris conſtitutos videndum eſt: ⁊ magis puto etiaʒ ſi non ſunt liberi in poteſtate alendos a parentibus: ⁊ vice mutua alere parentes debere. ¶ Utrum autem tantum patrē auumve paternum: proauumve paterni aui patrem: ceteroſqꝫ virilis ſexus parētes alere cogamur: an vero etiam matrem ceteroſqꝫ parentes: ⁊ per illum ſexum contingentes cogamur alere videndum eſt: ⁊ magis eſt vt vtrobiqꝫ[o] ſe iudex interponat[p] quorundam neceſſitatibus facilius ſuccurſurus: quorundam egritudini: ⁊ cuʒ ex equitate hec res deſcendat: charitateqꝫ ſanguinis: ſinguloruʒ deſideria perpendere iudicē oportet. ¶ Idem in liberis quoqꝫ exhibendis a parentibus dicendum eſt: ergo ⁊ matrem cogemus preſertiʒ vulgo queſitos[q] liberos alere: necnon ipſos eam. Item diuus pius ſignificat quaſi auus quoqꝫ maternus alere compellatur[r]. ¶ Idem reſcripſit vt filiam ſuam pater exhibeat ſi conſtiterit apud iudicem iuſte[s] eam procreatam. Sed ⁊ ſi filius poſſit ſe exhibere: eſtimare iudices debent: necnon debeant ei alimēta decernere. Denique ideʒ diuus pius ita reſcripſit ad titianum: cōpetētes iudices ali

a ¶ Preiudicium. i. preiudicialis actio in rem qua filius vendicat ſibi in patrem vel ſe ei in filium.

b ¶ Ad carbonianū. vt ſi filius eſt impubes ⁊ petat bonorum poſſeſſionem ex carboniano edicto: vt. j. de carbo. edi. l. j. in prin. ⁊ interim alitur: vt. ſ. de inoffi. teſta. l. qui de inofficioſo. ⁊. j. de carbo. edic. l. ſi is. §. an autem. ⁊ queſtio ſtatus differtur ex carbonī. edic. vel ex conſtitutionibus: vt. j. de carbo. edic. l. iij. §. ꝗ̄uis.

c ¶ Agnoſcuntur. i. ſi natus eſt: ſic vt poſſit eē ſuꝰ heres illi quem dicit patrem. Azo.

d ¶ Recaſuri. i. futuri. ſic ſ. e. l. §. quid ergo. Acc.

e ¶ Ceſſare. Sed an alio iure ſunt alendi? Rnd. ſi ſint ex legitio mrīmonio ſic: vt. j. e. l. ſi quis a liberis. §. j. ⁊. §. ij. de natis ex concubina ⁊ ex dānato coitu: dic vt ea. l. §. idem reſcripſit.

NEcare. ¶ Caſus. Supra. l. pri. §. j. dictum eſt ꝙ nato partu conſtan. matri. ille qui dicitur pater tenetur eum alere: ⁊ iudex ad hoc debet euʒ aſtringere. Sʒ pone ꝙ nō fuit aſtrictus: quia aliquis non petijt ⁊ ipſe non preſtitit alimēta partui ⁊ mortuus eſt puer propter hoc: certe perīde eſt ac ſi ſuis manibꝰ eū ſtrāgulaſſet: ⁊ occaſione illiꝰ qui non preſtitit alimēta ponit de eo qui partum abiecit: vel qui expoſuit euʒ ad hoſpitale: nā omnes iſti videntur partuʒ occidiſſe ſuis manibus ſi propter p̄dicta mortuus eſt partus: vnde tenet. l. pompeia de parricidijs. Uiuianus.

f ¶ Prefocat. id ē anteꝙ̃ naſcatur extinguit: vel natum ſtringendo ad fauces: ⁊ ſic hoc caſu et ſequentibus tenetur. l. corne. de ſic. vt. j. ad. l. corne. de ſic. l. ſi mulierem. ⁊ l. nihil. ⁊. C. de ſic. l. pe. ⁊ etiam. l. pompeia. de parricidijs. vt. j. ad. l. pō. de parri. l. j. §. fi.

g ¶ Abijcit. puta in quodam nemore vt differat a fine. l. ⁊ hoc caſu fit ſui iuris: vt. C. de lati. liber. tol. l. j. §. ſed ſcimus. arg. contra. C. de nupt. l. patrem. Sed dic vt. ſ. l. j. §. pena. ⁊ facit. C. de infan. expo. l. ij. ⁊. C. de patria poteſtate. l. nec filium.

h ¶ Denegat. not. qui non facit ⁊c. ſic. j. de regu. iuris. l. qui non facit. et j. de re militari. l. non omnes. §. qui captus. ⁊. ſ. de ritu nupti. l. qui liberos.

i ¶ Publicis locis. ad hoſpitale vel in foribus eccleſie vt fiat ei elemoſyna: ⁊ ſic minime habenda ab alijs ꝙ̃ ipſe ⁊c. ſic ⁊. C. de here. l. ij. in fin. et ſ. ad mace. l. filium. ⁊. ſ. de neg. geſt. l. qui aliena. §. ꝙ̃ꝙ̃. item facit ad hoc diſt. lxxxvj. c. non ſatis. in fi.

SI quis a liberis. ¶ Caſus. Habeo filios in mea poteſtate cōſtitutos vel etiam emancipatos: ⁊ ſunt diuites ⁊ ego pauper: certe bn̄ tenētur me alere: ⁊ ſi ego ſum diues ⁊ ipſi pauperes: bene teneor eos alere. ⁊ quod dixi in patre idem eſt in auo ⁊ proauo ⁊ alijs ſuperioribus: ⁊ idē eſt in matre auia ⁊ proauia ⁊ alijs ſuperioribus ex feminea linea aſcēdentibus. Sed quid ſi filius meus eſt calcalarius ⁊ poteſt ſe bn̄ alere: certe non teneor eum alere: niſi forte eſſet infirmus taliter ꝙ nō poſſit laborare. ¶ Si vel parens. Filius meus petit a me alimēta coram iudice: ⁊ ego nego eum filium: queritur ſup hoc vtrum ſit filius vel non: dʒ iudex ſūmatim cognoſcere: ⁊ ſi pronunciauerit eum filium eſſe: cōſtituet ei alimēta in bonis meis ⁊ nō alʼs. Si autē omiſſa dicta cognitione ſūmaria ei decreuerit alimēta: nullum preiudiciuʒ faciet mihi patri volēti probare eum filium non eſſe: ⁊ quod dixi in filio: idem eſt in patre alimenta a filio petente. ¶ Si quis ex his. Pone ꝙ filius meus nō vult me alere ſicut tenetur vt dictum eſt: certe iudex debet mihi conſtituere alimenta certa in bonis ſuis: ⁊ precipere ei ꝙ ea mihi preſtet: et ſi non preſtet filius: iudex debet eum conſtringere captis pignoribus: ⁊ idem eſt in patre a quo filius alimenta petit. Quid autem ſi pater dicat: domine iudex: ergo nolo preſtare ei alimenta: quia ipſe accuſauit me: certe bene audiet patrem iudex. ⁊ ſcias ꝙ non ſolum comedere tenetur dare pater filio ⁊ econuerſo: ſed etiam alia neceſſaria. Poſtea ponitur hic caſus de quodam qui habebat filium impuberem emancipatuʒ diuitem: quia bene tenetur neceſſaria ei preſtare. ¶ Si mater. Mater fecit expenſas in alendo filio cōmuni maiorem triennio ⁊ repetit eas a patre: certe bene poteſt: dum tamen non ſint tales expēſe quas feciſſet etiam patre filiuʒ alente. ¶ A milite. Non ſoluʒ filius paganus patreʒ alere tenetur: ſed etiam miles: non tamen tenetur ſoluere debita patris: heres autʒ filij extraneus non tenetur preſtare niſi pater ſit in nimia paupertate. ¶ Solent. Non ſoluʒ filij tenentur alere parentes vt dictum eſt: ſʒ etiaʒ liberti patronos. Sed ſi negent ſe libertos eſſe: iudex cognoſcet ſuper hoc ſummatim vtrum ſint liberti vel non: ⁊ ſi apparuerint liberti: iudex alimenta in eorum conſtituet bonis patrono: alʼs nō: ſʒ ſi omiſſa dicta ſummaria cognitione conſtituet alimenta non faciet preiudiciuʒ liberto quin poſſit poſtea docē ſe non eſſe libertum ⁊ poſtea alimenta non preſtare: et quando conſtituit iudex alimenta patrono: debet conſtituere ſcilicet ꝙ libertus habet in bonis. Item ſcias ꝙ non ſolum patroni debēt ali a libertis: ſed etiaʒ liberti a patronis. Item ſcias ꝙ libertus matris mee tenet me alere: libertus autem liberti mei non tenet me alere: nec ille meus libertus quem ex cauſa fideicom. manumiſi: nec ille quē redemi ſuis proprijs nummis ⁊ manumiſi. nec ille a quo exegi mercedem pro operis. Item filius meus qui accuſauit libertum meuʒ de capitali crimine non pōt ab eo petere alimenta. Item ſcias ꝙ liberta cogitur alere patronum: ſup dictis aūt alimentis conſtituendis patrono in bonis liberti iudex dʒ dare arbitrium: ⁊ ſemp tenetur libertus ea preſtare patrono: donec patronus fuerit paup ⁊ ipſe diues. Itē ſcias ꝙ etiam patrem ⁊ matrē patroni egētes tenetur libertus alere ſi patronus mortuus eſt ⁊ liberi eius. Uiuianus.

k ¶ A liberis. ſ. naturalibus ⁊ legitimis: vel naturalibus tm̄.

l ¶ Exhibeantur. i. alantur.

m ¶ Cognoſcet. implorato officio ſuo: vt hic. ⁊. C. de bo. que lib. l. fi. §. hoc ipſum. ⁊ de alen. lib̄e. p totum. ⁊ de patria poteſta. l. nec filium. Sed ar. ꝯ. ſ. de iudi. l. lis nulla. Sol. hic ſpeciale.

n ¶ Ex alia cauſa. que multe ſunt: vt inſti. qui. mo. ius pa. po. ſol. per totum. Accurſius.

o ¶ Ut vtrobiqꝫ. ſcilicet pro patre ⁊ eius parentibus: ⁊ pro matre ⁊ eius parentibus. Accurſius.

p ¶ Interponat. ſic in aut. vt lic. ma. ⁊ auie. §. illud. col. viij.

q ¶ Uulgo queſitos. vt in aut. qui. mod. na. effi. ſui. §. oportet. ⁊. §. ſi qs habens col. vj. ⁊. C. eo. l. fi.

r ¶ Compellatur. ſ. vulgo queſitos: vel non eſt aliquid ſubaudiendum: ⁊ hoc eſt verum ſi auus paternus vel pater alere non poſſit: vt. j. eod. l. pe. ⁊. d. §. illud. Accurſius.

s ¶ Juſte. vel etiam hodie ex cōcubina: ſecus ſi ex coitu illicito: vt i aut. qui. mo. na. effi. ſui. §. diſcretis. ⁊. §. fin. ⁊. §. oportet. colla. vj. Sed an ſic frater fratrem vel ſororem: videtur ꝙ non: qꝛ nec inſtituere heredē tenetur: vt. C. de inoffi. teſta. l. fratres. ecōtra ꝙ ſic: vt. j. vbi pu. edu. l. qui filium. quod eſt equius. ⁊ no. C. eo. l. pe. Additio. Dic ꝙ ibi in. d. l. qui filium. loquitur in ſorore que eſt vite obſequioris: ⁊ ſic nō eſt eadē rō: vt. l. cum hi. §. in perſona. ſ. de tranſac. Ueritas tamē eſt ꝙ cogitur alere fratrem naturalem: ergo multo fortius legitimum. vt. C. de natura. li. aut. lʒ. ⁊. ſ. ſolu. matri. l. ꝗ̄uis. ſm Bar.

Frater fratrem alere tenetur.

Pro modo

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Pro modo facultatum. j. e. l. §. de alimētis. ⁊ §. ſi impubes.
b ¶ Ut operis. i. operando: ergo ar. ſumpto a contrario ſi potes/ contra eſt: vt arg. ſ. de offi. eius cui man. eſt iuriſdi. l. j. §. huius. ⁊ facit. j. e. l. ſi. ⁊ j. eo. l. alimenta.
c ¶ Summatim. cum filius per officium iudicis petit ali. ⁊ ſic intellige j. e. l. §. ſolent. ſed cōtra. C. de iudi. l. iudices. So. hic ſpeciale.
d ¶ Conſtiterit. per illam ſummariam cognitionē. Accurſius.
e ¶ Iubebunt. iudices dando ſententiam interlocutoriam.
f ¶ Nec decernent. niſi interiꝫ donec cauſa agitur: vt. j. eo. l. ſi neget.
g ¶ Ueritati. vt ⁊. ſ. de his q ſunt ſui vl' alie. iur. l. pe. Sed cōtra. C. de ordi. cog. l. ij. Solu. vt ibi. ⁊ eodē modo ſolue. C. de ordi. iudi. l. j. ī fi. que eſt contra. ⁊ eodeꝫ mō. C. de fi. inſtru. l. fi. in fi. ⁊ facit ſ. eo. l. j. §. idem iul'. ⁊ §. idē ꝑ contrarium. ⁊. j. e. l. §. ſolent. Accur.
h ¶ Ex his. parentibus vel filijs: ⁊ ideꝫ in patrono vel liberto vt ꝯſtituātur alimenta ꝑ mō facultatū: vt ⁊. j. §. proxi. ⁊ ar. ſ. ſolu. matri. l. ſi cuꝫ dotem. §. ſin autē. ⁊. ſ. e. l. in fi. j. rñ.
i ¶ Pignorib⁹. hoc fallit i patrono: vt. j. e. l. alimenta. item not. moduꝫ cogendi. ſic. j. tit. j. l. j. §. ex h reſcripto. ibi: qui debet ⁊c. ⁊ inſti. de ſatiſda. tut. §. pe. ⁊ facit. C. d pa. po. l. nec filiuꝫ. ⁊. C. eo. l. j. ⁊ de bo. que lib. l. fin. §. ipſum. Accur.
k ¶ Sententie. ſ. īterlocutorie late ſuper alimētis. Uel dic ꝙ eſt diffinitiua que finē controuerſie alimētorum imponit: ✝ vt j. de re iudi. l. j.

✝ Iſta glo. facit pro dicto bar. i. l. male. l pri. dū eum merat priuilegia alimentoruꝫ ponit octauo loco appellationem non adimi i ſententia alimētorum.

l ¶ Aliquid. i. cauſam aliquam.
m ¶ Quod. i. ꝓpter quā cauſam.
n ¶ Eum. ſ. filiū. Accur.
o ¶ Eum. ſ. patreꝫ.
p ¶ Detulerat. ex q̄ cauſa poteſt eum exheredare. vt in aut. vt cum de app. cog. §. cauſas. col. viij. et idem ſi aliquid tale fecerit ꝑ quod poterit exheredari. arg. C. eo. l. fina. Accurſius.
q ¶ Cetera onera. vt veſtimēta ⁊ habitationes: cum hec appellatione alimentorum contineantur: vt. j. de ali. le. l. legatis. ⁊ l. fin. ⁊ verbo victus: cum ſine his homo viuere non poſſit: vt. j. de verbo. ſigni. l. verbo. ⁊ l. ſequen. ⁊ l. quos nos. §. fi. licet ſit argu. contra. ſ. de tranſac. l. cum hi. §. qui tranſigit. Sed dic vt ibi not. Item hic pro ſe ⁊ ſuis liberis ⁊ vxore: vt. ſ. fa. her. l. ſi filia. §. j. non tamen es alienum: vt. j. ea. l. §. parens.
r ¶ Si impubes. de magno non dubitatur: vt ⁊. ſ. ea. l. in fi. j. rñ. ibi: ⁊ vice mutua ⁊c. ſed tñ ⁊ hic idem eſt: vt ⁊. j. de tute. ⁊ ratio. diſtra. l. j. ſi autē in poteſtate de caſtren. idem: ſed de aduentitio pater habet vſumfru. et ipſe alit ſe ⁊ filium de profectitio. habet pater plenum dominium: vt. C. de bo. que lib. l. cum oportet. §. j.
s ¶ Repetat. nego. geſt. ac. cum id onus primo patri videatur īminere: vt arg. j. e. l. pe. Accur.
t ¶ Sed ⁊ quantum. alia preceſſerunt verba in reſcripto.

te a patre tuo iubebunt pro modo facultatum[a] eius: ſi modo cum opificem te eſſe dicas: ⁊ in ea valitudine es vt operis[b] ſufficere non poſſis.

☞ In cauſa alimentoruꝫ proceditur ſūmarie: ⁊ ſententia lata nō facit preiudiciuꝫ in cauſa filiatiōis ordinarie exercēda. h. d. Bartolus.

¶ Si vel parens neget filiuꝫ idcircoqꝫ alere ſe non debere contēdat: vel ſi filius neget parenteꝫ ſūmatim[c] iudices oportet ſuper ea re cognoſcere: ⁊ ſi conſtiterit[d] filiū vel parentem eſſe tunc ali iubebunt[e]: ceterum ſi non conſtiterit: nec decernent[f] alimenta. ¶ Meminiſſe auteꝫ oportet ⁊ ſi pronunciauerit ali oportere: attamen eam rem preiudicium non facere veritati[g]: nec eniꝫ hoc pronūciatur filium eſſe: ſed ali debere/ ⁊ ita diu⁹ marcus reſcripſit. ¶ Si quis ex his[h] alere detractet pro modo facultatum alimenta conſtituentur: ꝙ ſi non preſtentur pignoribus[i] captis ⁊ diſtractis cogetur ſentētie[k] ſatiſfacere. ¶ Idem iudex eſtimare debet non habet aliquid[l] parēs vel pater quod[m] merito filios ſuos nolit alere. Trebatio deniqꝫ marino reſcriptum eſt merito patreꝫ eum[n] nolle alere qui eum[o] detulerat[p]. ¶ Non tantum alimenta/ verūetiam cetera[q] quoqꝫ onera liberorum patrem a iudice cogi prehere reſcriptis continetur. Si impubes[r] filius ſit emancipatus patrem inopem alere cogetur: iniquiſſimum enim quis merito dixerit patrem egere cuꝫ filius ſit in facultatibus.

☞ Mater alimenta que fecit in filium q a patre ali debebat a patre repetit. h. d. ſm veram lectu. Bar.

¶ Si mater alimenta que fecit in filium a patre repetat[s] cum cōmodo eam audiendam ita diuus marcus reſcripſit antonie montane in hec verba: ſed ⁊ quantuꝫ[t] tibi alimentorum nomine quibus neceſſario[v] filiam tuam exhibuiſti a patre ius preſtari oporteat iudices eſtimabunt: nec impetrare[x] debes ea que exigente materno[y] affectu in filiam tuam erogatura eſſes etiam ſi a patre ſuo educaretur. ¶ A milite quoqꝫ filio qui in facultatibus ſit exhibendos[z] parentes eſſe pietatis exiſtimat ratio. ¶ Parens ꝙuis ali a filio ratione naturali[a] debeat: tamen es alienum eius[b] non eſſe cogendum exoluere[c] filium reſcriptum eſt.

☞ Onus alimentādi in ſubſidiū tranſit contra heredes. h. d. Bar.

¶ Item reſcriptum eſt heredes[d] filij[e] ad ea preſtanda que viuus filius ex officio pietatis ſue dabat ī uitos cogi non oportere: niſi ī ſummam egeſtatē pater deductus eſt.

☞ Liberti cogūtur alere patronos ⁊ eorum filios ⁊ parentes: ⁊ officio iudicis cognoſcetur an ſit libertus ⁊ de facultatibus liberti ⁊ patroni: ⁊ an cauſam habeant recuſandi. hoc dicit Bar.

¶ Solent iudices cognoſcere[f] ⁊ inter patronos ⁊ libertos ſi de alēdis his agatur: itaqꝫ ſi negent ſe eſſe libertos cognoſcere eos oportebit: ꝙ ſi libertos eſſe conſtiterit tunc demum decernere vt alant: nec tamē alimentorum decretum tollet liberto facultatem quomin⁹ preiudicio certare poſſit[g] ſi libertum ſe neget[h]: alimenta auteꝫ pro modo facultatum erunt prebēda egentibus ſcilicet patronis. Ceterum ſi ſit vnde ſe exhibeant[i]: ceſſabunt partes iudicis. Utrum autē tantum patroni alēdi ſint: an etiaꝫ patronoruꝫ liberi tractari poteſt: ⁊ puto cauſa cognita iudices et liberos quoqꝫ patronorū alendos decernere: non quidem tam facile vt patronos: ſed nonnunꝙ et ipſos[k]: nam obſequium non ſolum[l] patronis verūetiam liberis eorum debere preſtari: ſed et libertus maternus alere cogitur[m]. ¶ Si quis a liberti liberto ali ſe deſideret: vel ab eo quem ex cauſa fideicōmiſſi[n] manumiſit quēqꝫ ſuis nūmis[o] redemit: non debet

v ¶ Neceſſario. Hec neceſſitas quo ad filium: non quo ad matrem: niſi pater eſſet inops: vt. j. l. penulti. quia tunc indiſtincte non repetit. Accurſius.
x ¶ Nec impetrare. tibi reddi.
y ¶ Materno affectu. etiam non modica. vt ⁊. ſ. de negocijs geſtis. l. is qui. niſi eſſet proteſtata. vt eodē titu. l. neſennius. Ideꝫ ſi modica: puta lac vel caſtaneas. argu. ſ. cō mo. l. in rebus. §. ſed ⁊ id quod. ⁊ de dona. īter virum ⁊ vxo. l. vtrum. ⁊ de impen. l. omnino. Item illa que habet ꝓſtare: vt quando pater eſt inops: etiam ſi eſt proteſtata: vt no. ī. d. l. neſennius. ⁊ ſꝫ hoc loquitur. C. de neg. geſt. l. alimenta.
z ¶ Exhibendos. id ē alēdos. Accur.
a ¶ Naturali. non directa ſed turbata: vt in ſucceſſione. vt. ſ. de inoffic. teſtamen. l. nam ⁊ ſi. ⁊. j. vnde liberi. l. ſcripto. Accurſius.
b ¶ Eius. ſcilicet patris. Accurſius.
c ¶ Exoluere. vt. C. ne filius pro pa. l. patris. niſi in caſu: vt. C. de primi. l. fi. lib. xij. Accur.
d ¶ Heredes. etiam extraneos. H. ⁊ Azo. nam ſi eſſent liberi vl' nepotes ipſi ex ſua perſona: non quia heredes tenenť ad alimēta. vt. ſ. e. l. §. vtrū. ⁊ facit. j. eo. §. fi. Sed argumē. contra. j. de obſe. heres liberti. Additio. Dic ꝙ ibi ī herede liberti: hic in herede filij ſm Barto.
e ¶ Filij. emancipati. al's heredem non habet. Accurſius.
f ¶ Cognoſcere. ſcꝫ ſummatiꝫ: vt ⁊. ſ. eo. §. ſi vel parens. ⁊ not. ꝙ hic dicit de vltima parte rubrice. Accurſius.
g ¶ Poſſit. ſic. ſ. ea. l. §. meminiſſe.
h ¶ Neget. vēdicando ſe ingenuum ſeu in igenuitatem: vt. ſ. de probati. l. circa.
i ¶ Se exhibeāt. ſic. ſ. e. §. ſed ⁊ ſi filius.
k ¶ Ipſos. ſcilꝫ filios patronorū alendos. ſꝫ nunquid liberi libertorum tenenť alere patronos parentum ſi forte liberti alere non poſſint: Reſpon. ſic/ viuis parentibus nō eis mortuis: vt. C. de libe. ⁊ eorum lib. l. fina. ⁊. j. de obſe. liber. l. heres. ⁊ idem econtra dico vt pariter patroni parentum alere teneantur libertorum filios. H.
l ¶ Non ſolum. vt. C. de ope. liber. l. qui manumittitur.
m ¶ Cogitur. filios patrone.
n ¶ Cauſa fideicommiſſi. iſti non poſſunt imponi opere niſi a filio teſtatoris: vt. C. de ope. libe. l. mater. ⁊. j. de bo. libe. qui ex cauſa. Item ī bonis eius non datur contra tabu. vt. C. de bono. poſſeſ. contra tabu. liber. l. j. Item accuſare eum vt ingratum non poteſt: vt. C. de liber. ⁊ eorum liber. l. j. Item vocare in ius ſine venia patronuꝫ non poteſt: vt. ſ. de in ius vo. l. is quoqꝫ.
o ¶ Suis nummis. Scilicet ſerui: id eſt non redimentis: vt. j. de manumiſſ. teſtamen. l. iij. et iſte nec operas debet: nec puniri vt ingratus poteſt: nec contra tabu. bonorum poſſeſſio. timet: vt. C. de oper. liber.

l.ſi tuis. ⁊ de bo.libe.l.multũ.§ ius tñ nõ vocabit niſi qñ patronus fidez fregit.vt.ſ.de in ius vocan.l.ſed ⁊ ſi hac.Accur.

a ¶ Mercedes.id eſt precium operarum reuenditaruz:vt.j.de bo.liber. l.iulianus. Azo. ſecus ſi operas exigat: quia tunc non omne ius/ſed ſuccedendi tantum amittit:nam ⁊ alendus eſt a liberto:vt.j.de iure patrona.l.ſicut. ⁊ de oper. liber.l.libertus qui operarum.

b ¶ Amiſerit.ipſa impoſitione amiſit: vt.C.de bono.poſſeſ.contratab. liber.l.ij. ſm quoſdam: ſed ſm Joan. ⁊ nos ſola exactiõe amiſit. vt.C.de oper.libe.l.ſi quam. ⁊.j. de iure patrona.l.ſicut. ⁊ ibi not. ⁊ hec omnia vbi tenuit ſtipulatio pꝛo operis. alioquin ſi cauſa libertatis onerande fiat: tunc nõ tenetur: vt.j.de oper.liber.l.que onerande. ⁊.l.patron⁹. ⁊ de bo. liber.l. ſi patronus a liberto. Item eſt contra. C.de oper.liber.l.j.in fine. Solu. ibi mercedes operarũ exacte nõ erãt: quod ex ipſa littera patet:hic ſic.Azo. vel ſolue vt ibi.

c ¶ Capitis. dic vt.ſ.de in ius vocã.l.ſed ſi hac. §.ſi autem liberi.Accur.

d ¶ Perinde.id eſt exinde. ⁊ facit.ſ. eadez.l.§.ſi quis ex his.Accur.

e ¶ Liberto. ſi eniz liberto nihil ſupereſt ab eo quod ſibi neceſſarium eſt nihil preſtabit: licet deſit patrono.

f ¶ Superſint. filij enim pꝛimo compellentur ad alimenta: pꝛius ergo a liberis ꝙ a liberto quis alitur. ⁊ not. ꝙ iſti liberti libertoꝛuz non pꝛopꝛie noſtri dicũtur licet ſecus ecõtra:vt.j.de verb.ſigni.l. licet.§.j.

Alimẽta liberto. ¶ Caſus. Pone ꝙ libertus eſt pauper:et patronus diues: certe bene tenetur alere libertũ: non tamen ad hoc pꝛeciſe cogitur:ſed cauſatiue: quia amittit iura patronat⁹ ſi nõ faciat. ¶ Imperatoꝛis. Patronus erat in paupertate vel ita infirmus ꝙ non poterat ſe iuuare:libertus ſuus videns euz ita laboꝛantem nõ curauit de eo:certe iudex debet liberto pꝛecipere vt ſeruiat patrono: ⁊ ſi libertus non obediat:debet eum iudex facere vendi et pꝛecium domino dare id eſt patrono: et idem eſt ſi contumeliam faciat libertus patrono: vel etiam ſi eum verberauit.

g ¶ Impoſitoꝛum.vt operas:ad quod eſt.j.de bo. liber.l. ſi patron⁹ nõ aluerit. ⁊ de iu.patro.l.diuus.in fi.

h ¶ Etiam ſi põt.ſ.ſi vult hic iura ꝑdere:alij dicunt ſi libertus poteſt ſibi ſufficere.ad quod.ſ.l.pꝛoxi.§.alimenta.

i ¶ Relictos.a libertis:qui liberti non dabant eis aliquid.

k ¶ Poteſtate.id eſt dominio.ſed cõtra.C.de libe.cauſa.l.ſolo. Sol.vt ibi. ⁊ adde diſtinctionem que eſt.C.de liber. ⁊ eoꝛum libe.l.ij.in fine notule.Accurſius.

l ¶ Admoneantur.al's commoneantur. al's admoneantur:id eſt coꝛrigantur.ad quod eſt.ſ.de officio pꝛefect.vrb.l.j.§.cum patronus.et.j.

audiri: vt et Marcellus ſcribit: exequatq; eum ei qui mercedes[a] exigendo ius libertoꝛum amiſerit[b]. Sed ⁊ patroni filium qui capitis[c] accuſauit libertũ paternuz negat exhibendum: ſed ⁊ liberta cogitur patronum alere. ¶ De alimentis patroni arbiter ſolet dari arbitraturus quantum ſit in facultatibus: vt perinde[d] poſſint alimenta moderari que tãdiu pꝛeſtabuntur ꝙdiu liberto[e] ſuperſit patrono deſit. ¶ Patrem et matrem patroni cum patronus ⁊ filij eius minime ſuperſint[f]: alere egentes liberti ipſi (ſi idoneis facultatibus ſint) coguntur.

☞ Si patronus liberto denegat alimenta perdit ius patronatus.ſi libertus patrono redigitur in ſeruitutem.hoc dicit Bartolus.

Modeſtinus. Lex.vi.

Alimenta liberto petẽte nõ pꝛeſtando patronus amiſſione libertatis cauſa impoſitorum[g] et hereditatis liberti punietur:† non autem neceſſe habebit pꝛeſtare etiam ſi poteſt[h]. ¶ Imperatoꝛis commodi conſtitutio talis pꝛofertur: cum pꝛobatum ſit contumelijs patronos a libertis eſſe violatos: vel illata manu atrocius eſſe pulſatos: aut etiam paupertate vel coꝛpoꝛis valitudine laboꝛantes relictos[i]: pꝛimum eos in poteſtate[k] patronoꝛum redigi: ⁊ miniſteriuz pꝛebere dominis dicimus cogi. ſinautem nec hoc modo admoneantur[l]: vel a pꝛeſide[m] emptoꝛi adijciantur: et pꝛecium patronis tribuetur.

☞ Cum de ſtatu inter virum et vxoꝛem diſceptatur liberi communes ſunt interim a patre alendi: nec alimenta pꝛeſtita a patre filijs liti pꝛeiudicium faciunt. hoc dicit Bartolus.

Idem. Lex.vij.

Si neget[n] qui maritus fuiſſe dicitur matrimonium eſſe contractum: eo ꝙ eam que ſe vxoꝛem fuiſſe dicit ancillam[o] eſſe pꝛobare paratus ſit: alimẽta† quidem liberis pꝛeſtare interiz compellendus[p] eſt: ſinautem cõſtiterit eam ſeruam fuiſſe: nihil[q] ei qui paſcendos curauit ex hoc[r] pꝛeiudiciũ generari reſpondi.

☞ Deſcendentes per lineam maſculinam coguntur alere aſcendentes: ſecus ſi per femininam: niſi in ſubſidiuz. hoc dicit Bartolus.

Marcellus. Lex.viij.

Non quemadmoduz maſculoꝛum liberoꝛum noſtroꝛũ liberi ad onus noſtrum pertinẽt: ita ⁊ in feminis eſt: nam manifeſtum eſt id qđ filia parit non auo[s] ſed patri ſuo eſſe oneri: niſi pater aut nõ ſit ſuperſtes: aut egens[t] eſt.

☞ Patronus non habet ius in bonis liberti: niſi pꝛo alimentis in caſu neceſſitatis. hoc dicit Bartolus.

Paulus. Lex.ix.

In bonis ſuperſtituz[v] libertoꝛum nullum omnino ius patroni liberive patronoꝛum habent: niſi ſi tam eſſe ſe iñfirmos tan ꝙ pauperes pꝛeſidibus[x] pꝛobauerint vt merito menſtruis alimentis a liberis ſuis adiuuari debeãt: idq; ius plurimis pꝛincipũ cõſtitutionibus manifeſtatur.

¶ De ventre inſpiciendo: cuſtodiendoq; partu. Titulus.iiij.

☞ Hic dicitur ꝙ in nouo facto/ nouo cõſilio opus ẽ. hoc dicit Bar. Vel ſic. Poſt diuoꝛtium ſi mulier negat ſe eſſe pꝛegnantem / maritus dicat eam pꝛegnantem debent vocari ad locum honeſtum tres obſtetrices vt mulierem inſpiciant. ⁊ ſi due vel omnes dicant eam grauidam/ debent apponi cuſtodes pꝛo partu. ſi autem mulier non pariat pꝛeſumitur maritus iniuriam feciſſe vxoꝛi apponendo cuſtodes. ſinautez obſtetrices dicant non pꝛegnantem / non eſt opus cuſtodibus: quia nil eſt quod cuſtodiatur. Hoc dicit vſq; ad.§. ex hoc reſcripto.

Vlpianus. Lex.j.

Tempoꝛibus diuoꝛũ fratrũ cum hoc inciſſet vt marit⁹ quidem pꝛegnantez mulierem diceret: vxoꝛ

de iure patro.l.j.Accur.

m ¶ Vel a pꝛeſide. vel pꝛo ſaltem. Azo. ⁊ facit.ſ. de his qui ſunt ſui vel alie.iur.l.ij. Sed quid videtur? Rñ. libertus factus ſeruus per ingratitudinem pꝛedictam. Alij dicunt libertum hoc caſu pꝛopter famem vendi. vt ⁊ filius: vt.C.de patri.qui fili.di.l.j. ⁊.ij. Alij dicunt ꝙ ius quod habet in eum patronus non libertum: cum ſit liber: ſicut in ſepulchꝛo dicitur: vt.C.de relig.l.monumentoꝛum.

Si neget. ¶ Caſus. Habui filiuz ex quadam mea vxoꝛe: ⁊ ipſe petit a me alimenta: et ego dico mater tua eſt ãcilla titij: vnde titius cui⁹ ſeruus es debet te alere ⁊ nõ ego: ⁊ talia verba ſuperflua dicebat pater: ſi ipſa fuit ancilla nõ valuit matrimoniuz inter me ⁊ eã. Certe dicitur hic ꝙ bene tenetur ille qui nõ diffitetur ſe patrem alere filiuz donec pꝛobet matrem filij ancillam fuiſſe: ⁊ ſi pꝛobauerit hoc non fiet pꝛeiudiciuz ei eo ꝙ aluit: qđ aũt dixi in filio meo alieno ſeruo: idẽ eſt in nepote meo ex filia mea: nam ego non teneoꝛ alere eũ: imo pater eius: niſi pauper eẽt pater: ⁊ hoc dicit cum.l.ſeq. Viuianus.

n ¶ Si neget. ſcz de iure. Accurſius.

o ¶ Ancillã. quod ſi eſſet non matrimonium / ſed contuberniuz dicitur: vt C.de inceſt.nup.l.cũ ancillis. Accur.

p ¶ Compellendus. pꝛeſumitur enim libera: et ſic matrimonium. ⁊ facit.j. de ven.in poſ.mitten.l.j. §.ſed ⁊ ſi icertũ. ⁊ de car. edic.l.ſed ⁊ ſi is.§.cũ maioꝛ. ⁊ quod not.C.de oꝛdi.cog.l.ſi.

q ¶ Nihil.i.non: vel nihil pꝛeiudicij. H.

r ¶ Ex hoc. ꝙ curauit ali. ⁊ facit ad hoc.ſ.e.l.ſi qs. §.ſi vel parens.

s ¶ Non quemadmoduz. Auo. ſcilicet materno. ⁊ facit i aut. vt lice.matri ⁊ auie.§.illud quoq;.col.viij.

t ¶ Aut egens. ſimile eſt ſ.eo.titu.l.ſi quis a liberis.circa pꝛin.

In bonis. ¶ Caſus. Viuo liberto pꝛonus non habet aliquod ius i bonis ſuis/ niſi hoc ſcilicet vt libertus teneat eum alere egentez vel infirmum. Viuia.

v ¶ In bonis ſuperſtitum: ſed moꝛtuoꝛum ſic: ſcz contratabu. vt inſtitu. de ſuc.li.per totum.

x ¶ Pꝛeſidibus.vt.ſ.de offi.pꝛe.vrb.l.j.Accur.

¶ De ventre inſpiciendo ⁊c.

Tempoꝛibus. ¶ Caſus. Valerius pꝛiſcianus pꝛetoꝛ vrbanus habuit coꝛam ſe talem queſtionem de facto. Rutilius enim ſeuerus habuit vxoꝛem domitiam: et poſtea ſeparati ſunt: mulier negabat ſe pꝛegnantem volens foꝛte iniuriari viro: ⁊ vir dicebat eam pꝛegnantem / ⁊ ideo voluit facere inſpici coꝛpus eius ad ſciendum vtrum eſſet pꝛegnans vel non: et non permittebat mulier ſe inſpici: dictus pꝛetoꝛ ſuper hac queſtione habuit conſilium a duobus imperatoꝛibus qui fratres erant. vnde ipſi ita reſponderunt ei. Iſta queſtio

† Nec ei debetur honoꝛ a liberto: quod no. bal. in l. fi. de boñ liber. C. et ex qb⁹ cauſis ꝑdat patronat⁹ liberti. vide eũ dẽ i ꝓdicta rub. et glo. magnã l. d. l. fina.

† Pꝛopter eoꝝ fauorẽ ⁊ ꝑuilegiũ. ⁊ no. p bar. xij. caſ⁹ ꝑti utile. p eum enũeratos i l. mela. i pn ci. in ff. vlti. j. de ali. ⁊ ci ba. leg. ⁊ al legat iura q̃bus ꝓbant ꝓdicta ꝑuilegia.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

aūt negaret[a]: cōſulti[b] valerio priſtiano ptori vrbano reſcripſerunt in hec verba. Nouā rem deſiderare rutilius ſeuerus[c] videt: vt vxori que ab eo diuerterat ꝛ ſe nō eſſe pregnantē profiteat cuſtodes apponat[d]: ꝛ ideo nemo mirabitur. † ſi nos quoqꝫ nouum conſilium et remediuꝫ ſuggeramus. Si igitur perſeuerat[e] in eadem poſtulatione cōmodiſſimum eſt eligi honeſtiſſime femine domuꝫ in qua domitia[f] veniat: ꝛ ibi tres[g] obſtetrices probatiſſime ꝛ artis ꝛ fidei: q̄ cum a te[h] aſſumpte fuerint eaꝫ inſpiciant: ꝛ ſi quideꝫ vel omnes vel due[i] renunciauerint[k] pregnantem videri: tunc perſuadenduꝫ[l] mulieri erit vt perinde cuſtodeꝫ admittat: atqꝫ ſi ipſa hoc deſideraſſet[m] ꝙ ſi enixa non fuerit: ſciat maritus ad inuidiam[n] exiſtimationemqꝫ[o] ſuam pertinere: vt non immerito poſſit videri captaſſe hoc ad aliquaꝫ mulieris iniuriaꝫ: ſi autē vel oēs vel plures non eſſe grauidam renunciauerint: nulla cauſa cuſtodiendi erit.

☞ Hoc reſcriptum locū habet ante partum editum non poſt: nam poſt partum locum ſibi vendicat edictum de liberis exhibendis. h. d. Bar.

¶ Ex hoc reſcripto euidentiſſime apparet[p] ſenatuſconſulta de liberis agnoſcēdis locū nō habuiſſe ſi mulier diſſimularet[q] ſe p̄gnātē vel etiam negaret: nec imerito[r]: part⁹ eñ añq̄ edat mulieris portio[s] eſt: vel viſcerū. ¶ Poſt edituꝫ plane partū a muliere: iā pōt maritus iure ſuo filium per interdictum deſiderare aut exhiberi[t] ſibi: aut ducere permitti extraordinem. ¶ Igitur pꝛīceps in cauſa neceſſaria ſubuenit: ſꝫm quod reſcriptum euocari mulier ad pretoreꝫ poterit: et apud eum[v] interrogari an ſe putet pregnantem: cogendaqꝫ erit reſpondere. Quid ergo ſi non reſponderit: aut non veniat ad pretorem nunquid ſenatuſconſulti[x] penam adhibebimus: ſcilicet vt liceat marito non agnoſcere: ſed finge non eſſe eo contentuꝫ maritū qui ſe patrem potius oportet ꝙ carere filio velit: cogēda igitur erit remedijs pretoris[y] ꝛ ī ius venire: ꝛ ſi venerit reſpondere: pignoraqꝫ[z] eius capienda et diſtrahenda ſi contemnet vel mulctis[a] coercenda. Quid ergo ſi interrogata dixerit ſe pregnantem ordo ſenatuſcōſul. expoſitus ſequitur[b]: ꝙ ſi negauerit ſꝫm hoc reſcriptuꝫ pretor debebit obſtetrices adhibere. ¶ Et notandum eſt ꝙ non permittitur marito vel mulieri

† ¶ Scoꝛ. c. coꝛrū. cum gl. j. in fi. extra de iura. calum. ꝛ in pꝛoe. decre. in gl. ſuper ✶. noua liti gia. in fi.

queſtio noua eſt: vnde neceſſariū eſt nouū cōſiliū ꝛ illud dare volumus: dicimus eñ ꝙ tu pretor facias eligi domū vnius honeſte femine ꝛ eam debet intrare mulier: ꝛ ibi debent eſſe tres obſtetrices bone fi. ꝛ eius corpus debent inſpicere vtrū ſit pregnans vel non: ꝛ ſi oēs obſtetrices vel maior pars earū renūciauerint tibi pregnantē eam eſſe: tunc debes facere appōni cuſtodes iuxta dictaꝫ domitiā ſi marit⁹ vult. Si aūt renunciauerint tibi eā nō eſſe p̄gnātem nō hꝫ locū cuſtodia ī hac q̄ queſtione nō hꝫ locū ſenatuſcō. plautianuꝫ de liberꝭ agnoſcēdiſ: nec illud qđ factuꝫ eſt tꝑibus diui adria. de quibus dictū eſt. ſ. ti. j. l. i. ꝛ l. iij. §. j. nec illud de liberis exhibendis: qꝛ partus ī ventre exiſtēs vt fuit in nr̄a queſtiōe dꝫ part⁹ mulieris. Sed qđ ſi mlier p̄dicta pōat poſtea: certe poterit maritus petere filiū ſuum ab ea ꝑ interdictū de liberis exhibēdis: vel ꝑ officiū iudicis. Sꝫ qđ ſi marit⁹ añq̄ faciat pretori adhiberi obſtetrices ad eam inſpiciendā velit eā rn̄dere corā p̄tore vtrū ſit pregnās vel nō: nūqđ tenet venire corā pretore mulier ꝛ rn̄dere: Et dꝫ ꝙ ſic: ꝛ ſi nō veniat vel non rn̄deat cū venerit dꝫ eam cogere ptor captis pignoribus vel etiaꝫ mulcta ei indicta. ꝛ ſi ꝯſtricta rn̄dere dixerit ſe ꝑpregnantem habebit ſenatuſcō. plautianū locū de quo dictuꝫ eſt. ſ. ti. j. l. j. nō autē hoc reſcriptū qđ hꝫ locum ea negāte ſe pregnāteꝫ eſſe: notare ergo potes ꝑ verba ſupradicti reſcripti ꝙ domus honeſte femine ꝛ etiam obſtetrices de quibus. ſ. dictū eſt debent eligi ꝛ adhiberi per pretorem ꝛ nō ꝑ mulierē vel marituꝫ. Iteꝫ ſcias ꝙ ſi oēs obſtetrices vel maior pars earum renuncient pretori nō eſſe mulierem pregnanteꝫ ipſa poterit agere cōtra maritum act. iniuria. ſi animo iniuriandi fecit eaꝫ inſpici maritus: q̄uis aūt in ſupradicto reſcripto nō apponatur terminus infra quem poſſit maritus facere inſpici mulierem: tamen cum debemus apponere. xxx. dies ſicut appoſiti ſunt in ſenatuſcō. plautiano. vt. ſ. ti. j. l. j. in prin. cauſa tamē cognita poſt. xxx. dies audietur maritus. ¶ De inſpiciendo. Hucuſqꝫ dictuꝫ eſt ꝑ impatores qñ viuo marito tractatur de partu ꝛ mulier negat ſe pregnantem: nunc vult dicere pretor quando mortuo marito mulier dicit ſe pregnantem vt alij agnati nō habeant hereditatem defuncti. ꝛ durant verba pretoris vſqꝫ ad. §. q̄uis. hn̄ ꝑ vnam columnam ꝛ plus. primo ergo dicit ptor quid habeat facere mulier p̄dicta in illo mēſe quo moritur maritus vſqꝫ ad. §. mulier autē ante ꝛc. ibi dicit quid habet mulier facere illis. xxx. diebus cum eſt iuxta partum vſqꝫ ad. §. mulier cum ꝛc. ibi dicit quid habeat facere mulier quādo eſt ī ipſo actu pariendi vſqꝫ ad. §. quod natum ꝛc. ibi dicit quid habeat facere nato partu ꝛ apud quē partus dꝫ ali. ꝛ quid habet facere ille apud quē aliter vſqꝫ ad. §. ſi cui ꝛc. ibi dicit ꝙ ſi mulier nō obſeruet predicta nocebit partui: nam cum fuerit natus nō habebit bonorum poſſeſ. carbonianā. nec cōtra debitores paternos mouere poterit actiones. ¶ Quāuis. A §. de inſpiciēdo. vſqꝫ huc locutus eſt pretor: nunc loquitur Vlpia. exponens quedā que cōtinētur in edicto pretoris. ꝛ eſt leue vſqꝫ ad. §. ꝙ aūt. ibi autē exponit illud qđ dicit pretor. ſ. e. l. §. ſi cui. dixit eñ cauſa cognita ſe denegaturum poſ. carbo. partui ſi mulier non obſeruet que ī edicto ſuo cōtinentur: certe in cauſe cognitione verſatur vtruꝫ mulier ſit ſapiēs ſicut alie mulieres: ꝛ tunc habet locum quod dixit pretor an ſit quedam ruſtica ſimplex: ꝛ tunc non: q̄uis autem dixerit pretor quedam obſeruāda circa partum per mulierem: tamen ſi alia eſt conſuetudo in ciuitate non tenetur mulier obſeruare predicta: eſt ergo predictum edictum pretoris derogatorium carboniano edicto: quia ſi non obſeruet mulier ea que in eo continentur vt dictum eſt / non habet partus carbonianam: imperitia autem mulieris excuſat eam vt dictum eſt. ꝛ hoc dicit cum. l. ſequen. Viuianus.

a ¶ Negaret. porro in contrario caſu: id eſt vbi mulier fatetur pretor ſtatuit: vt. j. eo. §. de inſpiciendo. ꝛ ordo ſenatuſconſulti plautiani eſt ſeruādus: vt. j. eod. §. ex hoc. ibi: quid ergo ſi interrogata ꝛc. ꝛ. ſ. titu. j. l. j. in principio. H.

b ¶ Conſulti. diui fratres.

c ¶ Seuerus. ſ. maritus quondam.

d ¶ Apponat. ſcilicet maritus. H. Et nota nouū factum nouuꝫ habet cōſilium. ſic. C. de vete. iure enu. l. ij. §. ſed quia diuine. ꝛ. C. de leg. ꝛ con. l. leges. ꝛ. ſ. de preſcri. ver. l. naturalis. ꝛ. ſ. de interroga. acti. l. de etate. §. ex cauſa. ſed vetus factum habet vetus conſiliuꝫ: vt C. de iudi. l. rem non nouam. Accurſius.

e ¶ Perſeuerat. ſic. ſ. de vſur. l. mora. §. j.

f ¶ Domitia. propriū nomen vxoris.

g ¶ Tres. j. e. §. de inſpiciendo. ꝯtra. Sol. vt ibi.

h ¶ A te. marito: imo a te valeriano pretore: vt ꝛ j. eo. §. ꝛ notandum.

i ¶ Vel due. ſic. C. de fide inſtru. l. cōparationes. in ore eñ duorū ꝛc. vt extra de iud. c. nouit. circa pri. Itē nota ſtari aſſertioni pluriū. ſic inſti. de ſatiſd. tut. §. j. ꝛ. ſ. de teſti. l. vbi numerus. ꝛ. j. §. ſi oēs. ꝛ de credulitate etiam ſine iuramēto forte. al's ꝯtra. C. de teſt. l. iuriſiurandi.

k ¶ Renunciauerint. i. retulerint.

l ¶ Perſuadendum. hec perſuaſio imponit neceſſitatem: vt. j. eod. §. quid ergo ſi non ꝛc.

m ¶ Deſideraſſet. quo caſu loquitur. ſ. titu. j. l. j. ī principio.

n ¶ Ad inuidiam. ſcilicet reprimendam. ſic. ſ. de offic. proconſulis. l. nec quicq̄. §. penulti.

o ¶ Exiſtimationem. i. famam bonam: vt. j. de var. cogni. l. pen. videtur enim calumniatus: vt. C. de aduo. diuer. iudi. l. j. vnde etiam iniuriaruꝫ tenetur qñ facit animo iniuriandi. vt. j. eo. §. ſi omnes.

p ¶ Apparet. patet enim hoc ex verbis ipſorum: vt. ſ. eo. l. j. in prin. ꝛ. ſ. ti. j. l. j. ꝛ. l. iij. §. quia.

q ¶ Diſſimularet. i. diceret ſe non pregnanteꝫ cum eſſet ꝛ hoc ſciret vnde dicitur. Simulo quod non eſt / diſſimuloqꝫ quod eſt: vt. j. de concuſ. l. j. Accurſius.

Simulo et diſſimulo differunt.

r ¶ Nec immerito. non hꝫ locum ſenatuſconſultum: ſed nec reſcriptum: nec immerito reſcriptum: qꝛ ceſſat interdictum ꝛ omne auxilium: ꝛ vere partus enim ꝛc. Azo.

s ¶ Portio eſt. ſic. j. de ven. in poſ. mit. l. curator. arg. ſ. de rei ven. l. fructus pendentes. ꝛ. j. que in frau. cre. l. fi. §. non ſoluꝫ. ꝛ. §. fructus. ꝛ. j. ad leg. fal. l. in lege. §. fi. Sed contra. j. de vſuca. l. ſi aliena. §. fi. ꝛ. j. de verbo. ſignifi. l. partum. Solu. ſꝫm quid eſt portio vt non cōpetat interdic. de liberis exhibendis ſicut nec pro aure vel manu matris: vt hic. Azo. Sed quo ad hoc vt ſit furtiuus ſicut mater non; vt hic. vel ſol. vt ibi. Accurſius.

t ¶ Exhiberi. interdicto. de exhibendis: vt. j. de lib. exhi. l. j. in prin. ſed de ducendis eſt in. iij. l. eo. ti. ꝛ qđ ſubijcit extra ordineꝫ: id eſt cognitione pretoria ſeu officio iudicis quod habet locum quando filius a nemine detinetur: vt. d. l. iij. §. j. niſi in caſu. vt eo. titu. l. ſi eum. ꝛ plene dic. vt no. ſ. de rei ven. l. j. §. j. Sed in eo ꝙ hic videtur agi contra matrem'. eſt contra. j. de libe. exhi. l. j. §. in hoc interdicto. Sol. hic habebatur ſuſpicio de matre: ibi non.

v ¶ Apud eum. nam al's nō nocet: vt. ſ. de interrog. act. l. j. in fi.

x ¶ Senatuſconſulti. plautiani vt hic ſubijcit. ꝛ. ſ. ti. j. l. j. §. illud.

y ¶ Remedijs pretoris. que hic ſequuntur.

z ¶ Pignoraqꝫ. ſic inſti. de ſatiſda. tuto. §. ij. ꝛ. ſ. ſi quis ius di. l. j. ꝛ. ſ. de interrog. act. l. de etate. §. qui tacuit.

a ¶ Vel mulctis. i. aliquibus bānis extraordinarijs: ſed pena dicitur certa: vt. j. de verb. ſig. l. aliud. ꝛ. l. ſi qua.

b ¶ Sequitur. ſ. plautiani: ꝛ alterius qđ factuꝫ eſt tēporibus diui adria-

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

obſtetricem adhibere: ſed omnes a pretore adhibende ſunt. Item pretor domum honeſte matrone eligere debet ĩ qua mulier veniat vt poſſit inſpici. Quid ergo ſi inſpici ſe non patiatur: vel ad domũ nõ veniat? eque pretoris auctoritas[a] interueniet.

☞ Si maritus cuſtodes adhibeat mulieri non pregnanti poterit mulier actione iniuriarum agere ſi maritus hoc fecit animo iniuriãdi: al's non. h. d. Bar.

Si omnes vel plures[b] renunciauerint pregnantem non eſſe: an poſſit mulier iniuriaruꝫ experiri[c] ex hac cauſa: ⁊ magis puto agere eam iniuriarum poſſe: ſic tamen ſi iniurie faciende[d] cauſa id maritus deſiderauit: ceterum ſi non iniurie faciende animo ſed quia iuſte credidit: vel nimio voto liberorum ſuſcipiendoruꝫ ductus eſt: vel ipſa cum illexerat[e] vt crederet ꝙ[f] conſtante matrimonio hoc fingebat: equiſſimum erit hoc ignoſci marito. ¶ Meminiſſe auteꝫ oportet tempus non eſſe preſtitutuꝫ reſcripto[g]: q̃uis in ſenatuſconſultis[h] de liberis agnoſcendis. xxx. dies preſtituantur mulieri: quid igitur eſt: ſemper dicemus marito licere vxorem ad pretorem euocare: an vero ⁊ ipſi. xxx. dies p̃ſtituimus: ⁊ putem pretorem cauſa cognita debere maritum etiam poſt xxx. dies audire[i]. ¶ De inſpiciẽdo ventre cuſtodiẽdoqꝫ partu ſic pretor ait: ſi mulier mortuo marito pregnantem ſe eſſe dicat: his ad quos ea res pertinebit procuratoribuſve eorum bis in menſe[k] denunciandum curet: vt mittant ſi velint que ventrẽ inſpiciãt. Mittantur autem mulieres libere dũtaxat quinqꝫ[l]: heqꝫ ſimul omnes inſpiciant: ne qua earum dum inſpicit inuita muliere ventrem tangat. Mulier in domum honeſtiſſime femine pariat quam ego conſtituam. ¶ Mulier auteꝫ ante dies xxx. q̃ parituram ſe putet denunciet his ad quos ea res pertinet procuratoribuſve eorum vt mittant ſi velint qui ventrẽ cuſtodiãt. ¶ In quo conclaui mulier paritura erit: ibi ne plures aditus ſint q̃ vnus: ſi erũt ex vtraqꝫ parte tabule prefigantur: ante hoſtium eius conclauis liberi tres: ⁊ tres libere cum binis comitibus[m] cuſtodiant. Quotienſcunqꝫ ea mulier in id conclaue aliudve quod ſiue ĩ balneum ibit: cuſtodes ſi velint id ante proſpiciant: ⁊ eos qui introierint excutiant. Cuſtodes qui ante conclaue poſiti erunt: ſi voluerint omnes qui conclaue aut domum introierint excutiãt. ¶ Mulier cum parturire incipiat his ad quos ea res pertinet procuratoribuſve eorum denunciet: vt mittãt mulieres quibus preſentibus pariat. ¶ Mittantur mulieres libere duntaxat quinqꝫ: ita vt preter obſtetrices duas in eo conclaui: nec plures mulieres libere ſint q̃ decem: vel ancille q̃ ſex: ſed he que intus future erunt excutiantur omnes in eo conclaui ne qua pregnans ſit. ¶ Tria lumina nec minus ibi ſint: ſcilicet quia tenebre ad ſubijciendum partum aptiores[n] ſunt †. ¶ Quod natum erit his ad quos ea res pertinet procuratoribuſve eorum ſi inſpicere volent oſtendatur: apud eum educatur apud quem parens iuſſerit[o]. Si autem nihil parens iuſſerit: aut is apud quem voluerit educari curam non recipiet: apud quem educetur cauſa cognita conſtituã. ¶ Is autem apud quem educabitur quod natum erit quo ad triuꝫ menſium ſit bis in menſe[p] ex eo tẽpore[q] quoad ſex menſiuꝫ ſit ſemel in menſe. a ſex menſibus quoad anniculus fiat alternis menſibus: ab anniculo quoad fari poſſit[r] ſemel in ſex menſibus vbi volet oſtẽdat. ¶ Si cui[s] ventrem inſpici cuſtodiri ve adeſſe[t] partui licituꝫ nõ erit: factũ ve quid erit quominus ita ea fiant vti ſupra comprehenſum eſt[v]: ei quod natum erit poſſeſſionem[x] cauſa cognita[y] non dabo: ſiue quod natum erit: vt ſupra cautum eſt inſpici[z] non licuerit: quas vtiqꝫ actiones me daturum polliceor. ¶ His quibus ex edicto meo bonorum poſſeſſio[a] data ſit: eas (ſi mihi iuſta cauſa videbitur eſſe) ei non dabo[b].

☞ Hic declarat quibus perſonis ſit denunciandum: ⁊ intellige ſemper hoc ſecundum edictuꝫ mortuo marito: nam ĩ primo edicto qð eſt a pñcipio tituli vſqꝫ ad. §. de inſpiciendo/denunciatur marito.

Quãuis ſit manifeſtũ edictuꝫ pretoris: attamẽ nõ eſt negligenda[c] interpretatio eius. † Denũciare igitur mulierẽ oportet[d]: his ſcilicet quoruꝫ intereſt[e] partum non edi: vel totaꝫ habituris hereditatem: vel partem eius ſiue ab inteſtato vel ex teſtamento[f]. ¶ Sed ⁊ ſi ſeruus heres inſtitutus fuerit ſi nemo natus ſit[g]: ariſto ſcri

ni: ⁊ vtrunqꝫ loquitur de cuſtodia ventris: vt. ȷ̃. titu. j. l. j. in principio. ⁊. l. iij. §. quia.

a Auctoritas. quod ſupra dixit remedia pretoris.

b Si omnes vel plures. ſic. ȷ̃. ea. l. in prin.

c Experiri. ſcꝫ contra maritum.

d Iniurie faciende. nõ al's vt dicit. ⁊. C. de iniu. ſi non conuitij. ⁊. j. de iniur. l. illud.

e Illexerat. al's illexerit: ⁊ al's illuſerit. q. d. induxit eum ad credenduꝫ ꝙ eſſet pregnans duꝫ vellet forte placere: vl' vellet pellem vel veſtem. Accur.

f Qꝛ. id eſt quia.

g Reſcripto. vltra qð vir nõ denunciet: vt. ȷ̃. ĩ prin. huius legis.

h Cõſultis. ȷ̃. tit. j. l. j. ĩ prin. Accur.

i Audire. ideꝫ ⁊. ȷ̃. ſed nõ niſi cauſa cognita: vt ȷ̃. ti. j. l. j. §. ſi mulier: hec autẽ ẽ cauſa: eo ipſo ꝙ petit: niſi euidẽs appareat malicia.

k In menſe. Sed nonne hoc ſupuacuuꝫ eſt per hoc qð habuim⁹. ȷ̃. ti. j. l. j. vel ei cõtra cuꝫ ibi preſtituat. xxx. dies ad denũciationem vnaꝫ: hic nullum prefigit temp⁹ huic denũciationi bis in menſe faciẽde: Rñ. nec eſt cõtra: nec ſuperfluuꝫ: quia ibi loquitur facto diuortio: hic autem loquitur mortuo marito: item ibi denũciat ſe ex eo pregnãtem: hic aliud ſcilicet vt mittant heredes viri mulieres que ventrem inſpiciant. Poſtea autẽ cum eſt prope partũ per. xxx. dies denunciat vt mittant que ventrem cuſtodiant: poſtea cum parit denunciat vt mittant q̃bus preſentibus pariat: vt in prima denunciatione mittũtur quinqꝫ. in ſecunda tres liberi ⁊ tres libere cũ binis comitibus. in tertia qnqꝫ p̃ter duas obſtetrices.

l Quinqꝫ. ȷ̃. e. l. j. §. j. cõtra. Solu. ibi negabat ſe pregnantẽ ⁊ ita tres hic cõfitebatur: ⁊ ſic quinqꝫ quaſi enim ſe ingerens reddebat ſe ſuſpectaꝫ h̃: vt. ȷ̃. de procurato. l. que omnia.

m Binis comitibus. id eſt quattuor. ſicut ⁊ dena. non. xx. ſed. x. dicuntur: vt. j. de leg. j. l. ſi quis teſtamento.

Furtũ vñ dicitur. n Aptiores. inde eſt ꝙ dicitur furtuꝫ a furuo: id eſt nigro: quia claꝫ ⁊ occulte fit: ⁊ maxime de nocte: vt inſti. de obli. ex delic. §. j. ⁊ illud. Qui male agit odit lucem.

o Iuſſerit. in teſtamento niſi parens cauſam diuortij preſtitiſſet: quando apud matrem expenſis patris educari debet.

vt in auten. vt lice. matri ⁊ auie. §. illud. col. viij. Vel forte hic habet locum quando nulla altercatio eſt an fuerit ex eo pregnans vel non: nec aliqua ſuſpicio eſt de muliere. Item ibi loquitur patre viuo: hic mortuo eo. Azo.

p Bis in menſe. ſcilicet oſtẽdat vbi volet ſi volet oſtendere: vt. j. dicit. Azo. vel dic eſt in arbitrio vbi. ſed non an oſtẽdatur. Accur.

q Ex eo tpe. i. a tribus menſibus. Azo.

r Fari poſſit. i. ſeptẽ annos habeat: vt. C. ð iur. delib. l. ſi infanti. in prin.

s Si cui. ſubau. deſideranti cui⁹ ĩterſit vt agnato defuncti.

t Adeſſe. hec tria faciẽda ſunt: vt. ȷ̃. e. l. de inſpiciendo vẽtre: ⁊ dic licituꝫ de fctõ: al's refert ad ius: vt. ȷ̃. ð ritu nup. l. ſemp.

v Comprehenſuꝫ eſt. in §. de inſpiciendo.

x Poſſeſſioneꝫ. ſcilicet carbo. vt. j. l. pxi. vel dic vt ibi no.

y Cauſa cognita. h̃ dic vt. j. §. fi.

z Inſpici. bis in menſe vel al's: vt. ȷ̃. §. bis autẽ apud.

a Bonorũ poſſeſſio. ſcꝫ carboniana.

b Non dabo. ideo quia nec carboniana datur vt predixit: ⁊ ſic no. factum matris vel aliorum nocere partui. ſ. ĩ poſſeſſorio: ſed in petitorio quo probat ſe filium hec non nocerẽt: vt. ȷ̃. ð iure iu. l. iij. §. cuꝫ de poſſeſſione. ⁊. j. titu. ij. l. j. in princi. ⁊ argu. ȷ̃. titulo. j. ſi quis. §. ſi vel parens. videtur eniꝫ quaſi nõ filius. Itẽ not. ꝙ qui habet carbo. intẽtat actiões hẽditarias: ſed cõtra. j. de carbo. edi. l. iij. §. miſſum. ſed plene dic vt nota. ȷ̃. de inoffic. teſtamen. l. qui de inofficioſo. que huic ꝯcordat. Item facit. j. de ven. in poſſ. mit. l. j. §. ſi ea. ⁊. l. vbicunqꝫ. §. j.

c Negligenda. ne in dubietateꝫ reuocetur. vt in autẽ. de tabu. §. j. colla. iiij. ⁊ ne videaꝛ negligi: vt. j. de iniur. l. itẽ apud. §. hoc edictum. ſed argumen. ꝯtra. j. de dote. pre. l. j. in fi.

d Oportet. vt mittant que ventrem inſpiciant: vt. ȷ̃. ea. l. §. de inſpiciendo. Accurſius.

e Intereſt. quia volunt ſuccedere vt ſubijcit. Accurſius.

f Ex teſtamento. cum poſthumi preteriti agnatione rũpereꝛ teſtm̃: vt. j. de iniuſt. rup. teſt. l. j.

g Natus ſit. id eſt ſi nemo naſcereꝛ: ⁊ dic a domino inſtitutus cũ libertate: quia tamen ſub conditione eſt ĩſtitutus. ſ. ſi nemo naſcetur nõ eſt interim liber.

Nõ ola.

† Vñ dñs l euãg. Vide ergo ne lumẽ qð ĩ te eſt tenebre ſint. Item q̃ male agit odit lucem. vt in. c. cõſuluit. extra ð offi. deleg.

† Cõcor. in c. bone memorie. j. cuꝫ gl. ſup ver. recipit. extra de elec.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Nō ola. forte q: nō ꝑcuratoribus cum eos habere nō poſſit: cum nō ꝓprie dicatur adminiſtratio: al's poſſet: vt. ſ. de procu. l. ſeruum.

b ¶ Ordinū. ſunt em̄ ordines ꝑcerū: vaſallorū: ⁊ ſilēs. Itē ordines decurionū ⁊ ſenatorū ⁊ ſimiliū: eſſet em̄ abſurdū vt aliene ſordide ſtirpes ſplēdidis ⁊ ingenuis natalibus audeāt ſubrogari: vt. C. de queſtio. l. ſuper ſtatu. ⁊ facit. ſ. de poſtu. l. j. in prin.

c ¶ Familiarūqꝫ. i. agnationū: vt. j. de verb. ſig. l. pronunciatio. §. cōi.

d ¶ Debet audiri. lꝫ al's nō. vt arg. ſ. j. & reg. iu. l. quod attinet.

e ¶ Gerens. gerit em̄ ſuū negocium cum ad eū hereditas debeat ꝑtinere ſi ei nemo naſcatur: gerit em̄ negociū publicūꝫ: q: publice intereſt ne partus ſubijciatur: ⁊ ne falſe agnationi hereditas deferatur. Azo. ⁊ eſt ſic. j. de aqua plu. arcen. l. apud. in fi. Accurſius.

f ¶ Primo gradu. ſic. j. de ſecū. tabu. l. ij. §. defertur. Sed argu. cōtra. C. vbi pu. edu. de. l. fi.

g ¶ Subſtituto. niſi quādo ventri eſt ſubſtitutꝰ: vt. j. eo. l. qui ventri.

h ¶ Quod autem pretor ait. ſ. §. ſi cui.

i ¶ Poſſeſſionem. ſ. carbonianam.

k ¶ Ruſticitatē. ſic. C. de teſta. l. fi. cum cōcor.

† Cōcor. c. ſuꝑ l'ris. cū glo. ſuꝑ ꝟ. ſimplicitatē. extra de reſcrip.

l ¶ Denegari. interrogatiue. q. d. non debet denegari. Sꝫ arg. ꝯtra. ſ. de trāſact. l. cuꝫ hi. §. ſi pretor. ⁊ de in integ. reſti. l. diuus. ſed q̄ ſunt hec leuia: Rn̄. numerus paulo maior vel minor feminarū: at grauia ſunt ⁊ nō omittēda h̄ quattuor. ſ. inſpectio vētris / ⁊ cuſtodia / ⁊ p̄ſentia ad partuꝫ ⁊ poſſe inſpici natum: vt ſ. §. ſi cui. niſi ruſticitatꝫ cauſa vl' ſimili: vel ſꝫ morem regiōis: vt dixi. ⁊. j. l. proxi.

m ¶ Sed ⁊ mos. ſic. ſ. de leg. j. l. ſi ſeruus pluriuꝫ. §. fi. Accur.

hit huic quoqꝫ ſeruo: Quis non omnia[a] / quedaꝫ tamen circa partum cuſtodienduꝫ arbitrio pretoris eſſe concedenda: quaꝫ ſententiam puto veraꝫ. Publice eniꝫ intereſt partus non ſubijci: vt ordinum[b] dignitas familiarumqꝫ[c] ſalua ſit: ideoqꝫ etiam ſeruus iſte cuꝫ ſit in ſpe conſtitutus ſucceſſionis qualiſcunqꝫ ſit debet audiri[d]: ⁊ rē publicam ⁊ ſuam gerens[e]. ¶ Denunciari autem oportet his quos proxima ſpes ſucceſſionis contingit: vtputa primo gradu[f] heredi. inſtituto: non etiam ſubſtituto[g]: ⁊ ſi inteſtatus ſit paterfamil'. his qui primum locum ab inteſtato tenent: ſi vero plures ſint ſimul ſucceſſuri: omnibus denunciandū eſt.

☞ Omiſſio modice ſolēnitatis non viciat. Bartolus.

¶ Quod autem pretor ait[h] cauſa cognita ſe poſſeſſioneꝫ[i] non daturum vel actioneꝫ denegaturuꝫ eo pertinet: vt ſi per ruſticitateꝫ[k] aliquid fuerit omiſſuꝫ ex his que pretor ſeruari voluit non obſtet partui: quale eſt ſi quid ex his que leuiter obſeruanda pretor edixit nō ſit factuꝫ partui denegari[l] bonorū poſſeſſionem: ſed ⁊ mos[m] regionis inſpiciendus eſt: ⁊ ſm̄ eum et obſeruari ventreꝫ: ⁊ partum ⁊ infantem oportet.

☞ Mulier ꝓpter iperitiā excuſatur. B.

Iulianus. Lex. ij.

Edictū[n] de cuſtodiendo partu derogatoriuꝫ eſt eius qđ ad carboniani decreti exēplū ꝯparatū eſt: ſed hoc aliquando remittere pretor debet ſi non malicia ſꝫ

n ¶ Edictum. qđ eſt. ſ. l. pri. §. de inſpiciendo. vſqꝫ ad. §. Quis. ⁊ dicas ꝙ carbonianū edictū dat poſſeſſionē puero cui fit queſtio ſtatus: vt. j. de carbo. edic. l. j. in prin. ſed hic facit qn̄qꝫ denegari. ſ. ſi mater nō obſeruat q̄ in iſto edicto cōtinentur: vt. ſ. l. pri. §. ſi cui. ⁊. §. fi. Sꝫ qūo cum factum matris nō dꝫ nocere filio: vt. j. de carbo. edic. l. j. §. fi. ⁊. j. ti. ij. l. j. circa prin. ⁊. ſ. de iureiu. l. iij. §. fi. ⁊. l. ſeq: Rn̄. non nocet in principali cā filiationis qua probabit ſe filium: naꝫ propter matrē preſumitur nō filius: ſi ſaltē modicum pro ſe non habeat: vt. j. de carbo. edic. l. iij. §. cauſe. ⁊ argu. j. de ven. in poſ. mit. l. j. §. ſi ea. Item oppo. quare dicit ad exēplum cum directo carbo. locum habeat: Rn̄. ad exempluꝫ antiqui ſolēnis datur hodie vtile cui hic derogat. ſic. C. qui. ex cau. ma. l. fi. Vel dic hic loqui de edicto. de ven. in poſ. mitten. cui hec derogat vt mulier poſſit remitti: niſi ſeruauerit ſolēnia huius edicti. illud eniꝫ eſt ad exemplum carboniani: vt. j. de ven. in poſ. mitten. l. j. §. ſi ea. ⁊ ſm̄ hoc intellige. ſ. l. pri. §. ſi cui. ⁊. §. fi.

o ¶ Sed imperitia. vt. ſ. l. proxi.

Qui ventri. ¶ Caſus. Titius fecit teſtm̄ ⁊ inſtituit ſibi filiuꝫ heredem quem vxor in ventre habebat: ⁊ ei ventri ſubſtituit ſempronium: ⁊ ſic deceſſit poſtea ſempronius vult facere cuſtodiri partum: certe bene poteſt hoc facere.

p ¶ Subſtitutus. ſ. directo ſi nemo naſcetur: vt. ſ. e. l. j. §. ſed ⁊ ſi ſeruꝰ. vel etiā p fideicōmiſ. vt. j. l. pri. Itē qđ ſubijcit ſubſtitutꝰ. i. pupillariter vētri ſubſtitutus: quo caſu eſt heres ventris: vt inſti. de pupil. ſubſti. §. j. quo caſu intereſt eius propter tacitam vulgarē que intelligitur i expreſſa pupillari: vt. j. de pupil. ſubſti. l. iam hoc iure.

q ¶ Seruare. i. inſpicere: nō vt natus apud eaꝫ alatur: vt in arg. cōtra. j. vbi pupil. edu. l. j. in prin. Accur.

Is a quo. ¶ Caſus. Titius inſtituit ſempronium heredem: ⁊ rogauit eum vt ſi ſine liberis decederet / reſtitueret hereditatem ſorori ſue: ſcilicet titij. deceſſit ſempronius heres relicta pregnante vxore ſua: ⁊ poſthumam naſcituram inſtituit ſibi heredē ⁊ quoſdam ei ſubſtituit: vxor Sempronij heredis dicit ſe pregnantem ſoror titij teſtatoris que ſubſtituta fuit ſempronio heredi vult cuſtodire ventrem vxoris ſempronij heredis. Et dicitur ꝙ bene poteſt facere hoc cā tamen cognita. Viuia.

r ¶ Is a quo. is ſcilꝫ heres. Accur.

s ¶ Fideicōmiſſ. ſubaudi per / ſi nō habes. vl' ſub. hic quicquid ⁊c.

t ¶ Poſthuma. quā credebat eſſe in vtero: ⁊ ſic erat futura heres heredis. Accur.

v ¶ Defuncti. heredis. q ⁊ teſtator fuit inſtituēdo poſthumam.

x ¶ Proſpiciendum. ſcilicet in eo ꝙ petit inſpicere ⁊ cuſtodire partum: ſꝫ ſm̄ Azonem. ⁊ hoc ad ſubſtitutos pertinet propter cetera bona fideicō miſ. que habituri ſunt propter ſubſtitutionem poſthume factam: forte ſic ſi poſthuma non naſceretur. Sed que ſunt cetera cum generale fuit: Reſpond. forte propter quartam treb. ⁊ facit. ſ. l. proxi.

imperitia[o] mulieris factuꝫ fuit ne venter inſpiceretur aut partus cuſtodiretur.

Paulus. Lex. iij.

Qui vētri ſubſtitutus[p] eſt vel inſtitutus: ſi vētrē ſeruare[q] velit audiendus eſt.

☞ Fideicōmiſſarius vniuerſalis cuius condictio deficit propter natiuitateꝫ poſthumi admittitur ad cuſtodiendum partū. hoc dicit Bartolus.

Sceuola. Lex. iiij.

Is a quo[r] (ſi ſine liberis deceſſiſſet) quicquid ad eum ex bonis perueniſſet ſorori per fideicō.[s] relictuꝫ erat: deceſſit poſthuma[t] herede inſtituta: ⁊ ſubſtitutis alijs queſituꝫ eſt cum vxor defuncti[v] pregnantem ſe dicat: an ſorori procuratoriue eius ſm̄ formā edicti ventrem inſpicere: ⁊ partum cuſtodire permittendum ſit: Reſpōdi in huiuſmodi ſpecie de qua queritur poſſe videri ad eius cui fideicom. datum eſſet ſolicitudinē proſpiciendum[x] eſſe: idqꝫ cauſa cognita ſtatuendum.

¶ Si ventris nomine muliere in poſſeſſione miſſa eadem poſſeſſio dolo malo ad alium tranſlata eſſe dicatur. Titulus. v.

☞ Primo commendat edictum / ⁊ eius rationem ponit. Secundo ponit mentem edicti. Tertio exponit edictuꝫ vſqꝫ ad fin. ſecunda ibi: idcirco. tertia ibi: intereſt aūt. hoc dicit Bartolus.

Vlpianus. Lex. j.

Hoc edicto[y] rectiſſime ꝓtor proſpexit: nedum in fauorem[z] partus poſſeſſionē[a] polliceatur: alijs prede[b] occaſioneꝫ ꝑbeat. ¶ Idcir-

¶ Si ventris nomine muliere ⁊c.

Hoc edicto. ¶ Caſus. Titia dicens ſe eſſe pregnantem ex viro ſuo mortuo: fuit miſſa in poſſeſſioneꝫ bonorum viri cauſa ventris: ipſa autem dictam poſſeſſionem in alium trāſtulit dolo malo. Certe tenetur actione in factum ex hoc edicto: ⁊ non ſolum ipſa tenetur ſed etiā pater eius: ſi ⁊ ipſe dolum in hoc cōmiſit. ⁊ dicta actio datur illis quorum intereſt dictam poſſeſſionem in alium non eſſe tranſlatam inquantum eorum intereſt: ⁊ nihilominus habent actionem contra illum qui iuſſu mulieris vel patris eius accepit dictam poſſeſſionem: ſcilicet interdictum vti poſſi. vel vnde vi. dixi ergo agendum contra patrem mulieris vel muliereꝫ ad intereſſe. Sed quomodo poteſt intereſſe illius qui experitur contra eos: Reſpon. puta: quia ille qui accepit poſſeſſionem dolo malo mulieris accepit eam bona fide: ⁊ fructus inde ꝑceptos bona fide conſumpſit: vnde de eis non tenetur: vel etiam ſi mala fide accepit poſſeſſionem: non eſt nunc ſoluendo vt poſſit ſatiſfacere de fructibus. Et ſcias ꝙ dicta actio in factum competit contra mulierem ⁊ patrem eius etiam poſt annum continuum: ſi autem pater non fuit in dolo non tenetur niſi inquantuꝫ ad eum peruenerit. Et ſcias ꝙ dolo fecit mulier ſi non prohibet venientem in dictam poſſeſſionem ſiue facit eum venire. Sed pone ꝙ patris ⁊ filie dolus interceſſit: ille cuius intereſt poteſt agere ſi vult contra patreꝫ vel contra filiam. vnde ſi filiam elegit ⁊ ipſa ſatiſfecit ei in toto intereſſe preterꝙ in ſumptibus litis: quia non habebat plus in bonis non poterat redire ad patrem niſi pro illis ſumptibus. hoc dicit vſqꝫ ad finem tituli. Viuianus.

y ¶ Hoc edicto. cuius verba non habemus niſi dicas de rubri.

z ¶ In fauorem. cui plus fauetur ꝙ nato: ⁊ eſt ratio. j. de ventre in poſſ. mit. l. j. §. ſi ea. in fi.

a ¶ Poſſeſſionem. cauſa ventris ex edicto illo de ven. in poſ. mit.

b ¶ Prede. i. iniuſte acquiſitionis cōſiderata re ipſa: vel etiaꝫ propoſito

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

co conſtituit actionem[a] in mulierem in factum que in aliuꝫ[b] hanc poſſeſſioneꝫ dolo malo tranſtulit. Non ſoluꝫ mulierëꝫ pretoꝛ coercet/ veruꝫ euꝫ quoqꝫ in cuius poteſtate ea fuerit: ſcilicet ſi dolo ipſorum[c] alius in poſſeſſioneꝫ fuerit admiſſus. Actionemqꝫ in tantum pollicetur in eos quanti interfuit eius qui experietur. ¶ Neceſſario[d] pretoꝛ adiecit vt qui per doluꝫ venit in poſſeſſionem cogatur[e] diſcedere[f]. Coget autem cum diſcedere non pretoꝛia poteſtate vel manu miniſtroꝛuꝫ[g]: ſed melius ⁊ ciuilius faciet ſi eum per interdictum[h] ad ius oꝛdinariuꝫ remiſerit. ¶ Intereſt auteꝫ eius qui experitur admiſſum alium in poſſeſſioneꝫ non fuiſſe: cum foꝛte bona fide[i] fructus perceptos conſumpſerit: aut ſi predo veniret in poſſeſſionem a quo fructus conſequi non poſſit: quia ſoluendo non eſt[k]. ¶ Hec actio[l] etiam poſt annum dabitur quia rei habet perſecutionem[m]: ⁊ ſi filiafami. fit que dolo fecit in patrē[n] dabitur actio ſi quid ad eum peruenit[o].

Paulus. Lex. ij.

Dolo facit mulier non[p] tantum que in poſſeſſioneꝫ venienteꝫ non pꝛohibet: ſed etiā que circūſcribendi alicuius cauſa claꝫ ⁊ per quandaꝫ machinationeꝫ in poſſeſſionē introducat. ¶ Si ⁊ patris[q] ⁊ filie factuꝫ arguetur in alterum queꝫ actoꝛ velit reddenda eſt actio: quia in id quod agentis intereſt datur: et ideo[r] ſi id quod ei abeſt ab eo qui in poteſtate eſt ſeruari poſſit (pꝛeter ſumptus[s] litis cauſa factos) inutilis erit ei hec actio.

¶ Si mulier ventris nomine in poſſeſſionem calumnie cauſa eſſe dicatur.

Titulus. vj.

¶ Iuramentum mulieris excuſat eam a calumnia: ⁊ partui nō pꝛodeſt nec nocet. hoc dicit Bartolus.

Ulpianus. Lex. j.

Si de poſſeſſione ventris nomine queratur ⁊ deferēte hēde mulier iurauerit ſe pꝛegnantem eſſe ſeruandum eſt iuſiurādū[t]: nec tenebitur mulier quaſi calumnie cauſa fuerit in poſſeſſioneꝫ miſſa: nec vis ei facienda eſt poſt iuſiurandum: ſi tamen peperit/ queretur veritas an ex eo pgnans fuerit: alteri eniꝫ nec pꝛodeſt nec nocet iuſiuranduꝫ

---

tradentis nō accipiētis ꝙ bonefidei eſt qñqꝫ. vnde lucrat̄ fructus: vt. j. ea. l. §. intereſt. ⁊ facit. C. de vſuca. pꝛo empto. l. fi. ⁊ ibi no.

a ¶ Actionē. No. in factū dari ex edictis: ſed ex lege ciuili. condi. ex lege: vt. ſ. de condi. ex lege. l. j.

b ¶ Alium. patrem. Accurſius.

c ¶ Ipſoꝛuꝫ. i. mulieris ⁊ eius l cui⁹ ptāte ē. vel dic id eſt dolo ei⁹ in cui⁹ poteſtate erat: ⁊ ſic trāſit de ſingulari ad pluraleꝫ. ſic C. de in ius vocan. l. fi. ⁊ bene: qꝛ ſufficit alterius tm̄ dolus ad hoc vt ipſe teneatur qui dolum adhibuit: vt. j. l. pꝛoxi. §. j.

d ¶ Neceſſario. qꝛ pꝛima pte nō cōtinebant̄. ⁊ dic l edicto qḋ nō habem⁹.

e ¶ Cogat̄. ab eo cui⁹ intereſt aliū nō eſſe admiſſum in poſ. a muliere.

f ¶ Diſcedere. al's decedere.

g ¶ Uel manu miſtroꝛū. p eodē. ⁊ dic. i. miniſtris iudicis. ſic pdit̄. ſ. de rei vē. l. qui reſtituere. vl' dic id eſt ſuis miniſtris: ſcilꝫ agētis. nā ⁊ ſuis etiā auctoꝛitate ſua videt̄ hoc facere poſſe: quia ille nō ē mitti iuſſus: ⁊ iſte habet poſſeſſionē ciuilē ⁊ naturalē: q ante erat l poſſeſſione: cū mulier. ſ. nō poſſidebat: vt. j. de acq. poſ. l. iij. §. fin. ⁊ l. ſi id qḋ. §. fi. ⁊ ḋ vi ⁊ vi arma. l. j. §. eū q. Sed ꝺm pꝛimā expoſitioneꝫ eſt ꝯ. j. ne vis fiat ei q l poſ. mit. l. ſi qs. Sol. auxiliū manu militari dat̄ ibi expulſo: hic dn̄o ſeu heredi denegat̄. Iteꝫ ibi ꝯ pꝛedonē: hic ꝯ bonefidei poſ. foꝛte agit̄.

Auxilium manu militari qñqꝫ datur.

Uel vt pꝛius dixi: hic verus heres nō deſinit poſſidere p miſſioneꝫ mulieris: vt. j. de acqui. poſ. l. iij. §. fi. vnde agit vti poſſide. nec mulier plus dedit ꝙ haberet: vnde ille non poſſidet cuꝫ interdicto vti poſſidetis ſuccubuit. ſed hodie cuꝫ incipit ſcire videtur facere vim: ſubaudi vel doluꝫ. vt. j. de doli excep. l. ij. §. item queritur. Sed ꝺm hoc dic nō pꝛetoꝛia poteſtate ſcꝫ tm̄. ciuilius tamē fit per ius oꝛdinariuꝫ.

h ¶ Per interdictuꝫ. vti poſſidetis. vel vnde vi. ⁊ hoc ſi pꝛimo poſſidebat: vel per hoc interdictuꝫ qḋ pꝛetoꝛ in iſto adiecit: vt qui per doluꝫ ⁊c. alij per illud ne vis fiat ei ⁊c. ſed male: qꝛ illud non datur ei cui in factum ex hoc edicto/ ſed mulieri que ventris nomīe miſſa eſt in poſſeſſionem ſi quis eam non admittat: vel reijciat. vel per ſe vel per alium: vt. j. ne vis fiat ei. per totum. Sed poſſet ſic defendi vt quod dicitur cogatur diſcedere: ſcꝫ ab ipſa muliere: cum ſine dolo eius īgredit̄ aliquis. Et qḋ ſubijcit intereſt aūt ⁊c. ſic cōtinua: veruꝫ eſt ꝙ mulieri ita ſubuenit̄: qꝛ eius intereſt: ſed etiaꝫ intereſt eius qui experitur: ⁊ pone aūt pꝛo ſed: ⁊ quod dicit experitur: ſcꝫ actione in factum ex hoc edicto contra ipſam mulierēꝫ cū dolo eius alius eſt admiſſus in poſſeſſione: ſed hec lectura non eſt bona: quia ſtatim dicit bona fide: ſic non cōpetit mulieri illud interdictuꝫ ne vis fiat ei ⁊c. ſed ſi velis tueri pꝛobabiliter hic dicas eſſe. §. īntereſt autem ⁊c. ⁊ mutet caſum: ſed pꝛima veriōꝛ eſt vt agat dominus nō mulier: quia eius intereſt vt ſubijcit: ſed contra queꝫ agit dominus: quia intereſt eius? Reſpondetur: ſi dicas contra poſſidentem pꝛo poſſeſſoꝛe nō videtur: quia cum poſſit mulierem conuenire non intereſt ſua/ ſed foꝛte nō eſt ſoluendo ⁊ ipſa: ⁊ ſic autem ponitur pꝛo quia. Uel dic agit cōtra mulierem: quia intereſt. ⁊ ſic eſt. §. intereſt ⁊c. ⁊ auteꝫ ponitur exceptiue vel cauſa oꝛnatus: ſic. ſ. de iuſti. ⁊ iu. l. ius ciuile. §. hoc igit̄. ⁊ placet ꝙ ſit. §. ⁊ mutet caſum.

i ¶ Bona fide. cuꝫ ti. vel ſine ti. vt. ſ. fi. regun. l. iiij. §. j.

k ¶ Non eſt. ⁊ ſic actio eſt inanis quā excludit inopia debitoꝛis: vt. ſ. de dolo. l. nam is.

Actio inanis eſt quā inopia debitoꝛis excludit.

l ¶ Hec actio. in factum: vt. ſ. in pꝛin.

m ¶ Perſecutionem. datur eniꝫ ad intereſſe: vt. ſ. §. nō ſolum. ⁊ eſt bona ratio: vt. j. de actio. ⁊ oblig. in honoꝛarijs. Sed cōtra. j. titu. j. l. j. §. hāc aūt. Solu. vt ibi. Additio. Dic ꝺm Bar. hic ꝙ qñqꝫ actio penalis ſuccedit in locum actionis perſecutoꝛie ⁊ tunc eſt perpetua vt patet in vtili rei vendicatione que' datur contra eum qui dolo deſijt poſſidere/ ita loquitur hic. ⁊ in. l. ij. §. hoc interdicto. de tabu. exhi. ⁊. j. ne quid in loco publico. l. ij. §. fi. ſed quando actio ex ſui natura ⁊ ab ipſo initio eſt penalis ⁊ pꝛetoꝛia: tunc non datur niſi infra annuꝫ: ita loquitur ibi ꝺm eundem Bartolum.

n ¶ In patreꝫ. doli inſciū al's inſolidum: vt. ſ. §. j. ⁊. j. ti. j. l. fi. §. fi.

o ¶ Peruenit. vel dolo fecit quominus pueniret: vt. ſ. rex amo. l. iij. §. fi. ⁊ l. ſeq. Accur.

p ¶ Dolo. Nō. ſubaudi tm̄ ſi nō habes. ⁊ no. dn̄iaꝫ lter pdere ⁊ tradere. ✝ vt ⁊. C. de acqui. poſ. l. fi. Itē no. viriliter reſiſtēdū. al's etiā dol⁹ fit: vt hic. ⁊ i aut. ḋ nō alie. §. econom⁹. col. ij. ⁊. ſ. loca. l. item querit̄. §. exercitu. ⁊. l. ſi fundus. ⁊ facit. ſ. eo. man. l. dolus.

✝ Add's tex. in. c. plerūqꝫ. §. ḋ his. ij. q. vij. no. Card. l cle. j. §. qꝛ vero. de ſta. mo.

q ¶ Si ⁊ patris. qḋ eē poteſt: vt. ſ. eo. l. j. §. j.

r ¶ Et ideo. bona rō ſec⁹ eſt ſi ad penā: vt. ſ. ḋ eo p queꝫ fac. eſt. l. j. §. ſi plures. ⁊ ad leg. aql. l. itē mela. §. ſi pl'es. ⁊ de iur. om. iudi. l. adeo. ⁊ ne qs eū q l ius voc. l. pe. l fi. ⁊. l. fi.

s ¶ Sūptus. hec v̄ba pñt determinare ſequentia. Inutilis ⁊c. ⁊ ſic eſt ꝯ. C. de euict. l. j. ‡ vel pcedentia ⁊ tunc cōcoꝛdat: ⁊ eſt ſenſus ſcḋs ꝯtri⁹ pꝛimo. Sꝫ de quo ſūptu dicit? Rñ. dicūt qdā de eo q fact⁹ ē in litigando ꝯ admiſſuꝫ a muliere. Alij de iſto q fit litigādo ꝯtra mulierē vel patrem. Sed nōne p l. pperandum/ victus victoꝛi ⁊c? Rñ. iuſta ignorātia excuſat a ꝯtumacia vt in ea. l. pperanduꝫ. §. ſin autē. ⁊ de leg. ij. l. qui ſoliduꝫ. §. etiā.

‡ Dic ꝙ ibi actio de euictiōe ſi fuit nata pp̄ter pꝛincipale: lō nō durat p expēſis. ḃ fuit nata pp̄ter pꝛīcipale: lō pꝛo expēſis durat ꝺm bar. hic.

Ignoꝛantia iuſta a cōtumacia excuſat.

¶ Si mulier ventris nomine ⁊c.

Si de poſſeſſione. ¶ Caſus. Moꝛtuo viro titia vxoꝛ ſua dicit ſe ex eo pꝛegnantē: ⁊ ideo petit ſe mitti in poſ. bonoꝛum eius cauſa ventris: heres dicit/ tu nō es pꝛegnās/ ⁊ ideo non debes mitti in poſ. bono. ſed tñ defero tibi ſacramentuꝫ ſi vis iurare te pꝛegnanteꝫ: ipſa iurauit ſe pꝛegnantē ex dicto ſuo viro quōdaꝫ certe: ſi vere nō eſt pꝛegnans/ vel eſt ſed non ex viro: ſicqꝫ calūnie cauſa petijt ſe mitti in poſſeſ. pariter ⁊ iurauit: tamen ſeruandum eſt iuramētum ⁊ ſtabit in poſ. donec erit tp̄s quo deberet parere ſi pꝛegnans eſſet: ⁊ ſi quidē peperit: nihilominus heres poterit pꝛobare natuꝫ nō eſſe genitum ex viro moꝛtuo. Si autē nō detulit mulieri ſacramentum heres: ſed qꝛ videbat̄ pꝛetoꝛi eā eſſe pꝛegnantē miſſa fuit in poſ. ipſa nāqꝫ ſciebat ſe non eſſe pꝛegnantem tenetur illis quoꝛum intereſt: puta coheredi ſperanti partum vel ſubſtituto ipſi ventri: vel illi qui haberet hereditatem ab inteſt. ſi ventri nō naſceretur actione in factum ex hoc edicto ad intereſſe eoꝛum: ⁊ intra annuꝫ vtilem tm̄. Sed quomodo poteſt eoꝛum intereſſe? Rñ. pꝛopter alimenta expenſa in ventrem nō plenuꝫ ſine cauſa. Item ⁊ pꝛopter hereditatem quam amiſit heres heredis: quia cū heres nō poſſet eam adire dubitans vtrū illa eſſet pꝛegnans vel nō deceſſit: ⁊ eam nō aditam non tranſmiſit ad heredem: petet ergo heres heredis eſtimationē hereditatis a muliere. Item poteſt eoꝛuꝫ intereſſe pꝛopter illa que diminuta ſunt in hereditate muliere in poſ. ſtāte. Et qḋ dixi in herede heredis vt poſſit a muliere petere pꝛeciū hereditatis amiſſe pꝛopter calū. mulieris: idem eſt in herede ſubſtituti: ſed pꝛeciuꝫ legatoꝛum ab herede quibuſdam relictoꝛum p teſtatoꝛem nō pꝛeſtabit mulier: quia ipſa tenetur illud dare legatarijs: ſed pꝛecium ſeruoꝛum quib⁹ dedit teſtatoꝛ libertatē fideicōmiſſariam: bñ pꝛeſtabit mulier dicto heredi ſubſtituti: ideoqꝫ ipſe tenetur dare dictis ſeruis libertatem: pꝛo illis autem ſeruis quibus fuit data dicta libertas/ non dabit pꝛeciuꝫ mulier: ⁊ licet ipſi ſerui non poſſint habere libertatem de iure ſtricto: qꝛ hereditas non fuit adita per heredem/ tamen pꝛetoꝛ debet eis tueri libertateꝫ. Sed quid ſi mulier fuit miſſa in poſ. heredi. cauſa ventris per ſuam calūniam: ⁊ per calūniam patris in cuius erat poteſtate ſuo noīe? tenetur etiā pater. hoc dicit vſqꝫ in fi. tituli. Uiuianus.

t ¶ Iuſiurandum. nec ergo etiam ſi iurauit ipſa vel alius ſe deferente pꝛegnantem non eſſe: vt. ſ. de iureiuran. l. iij. §. penulti. ⁊ facit. ſ. de ali. iudi. mu.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

iudi.mu.cau.fa.l.j.in prin.⁊.C.de anna.exce.l.vt pfectius.⁊.j. de reg. iur.l.non dꝫ. Sed contra.ſ.ti.ij.l.j.§.ſi cui.Sol.vt ibi. Itē ſ.j. de car. edic.l.j.§.fi.Sol.vt ibi.

a ¶ Ex eadem cauſa.vt mulieris calumnia puniatur.

b ¶ Pregnantem nō eſſe.vel ex alio.vt.ſ.de his qui no.infa.l.cum nō pregnans.

t ¶ Hac actione.qua etiam precium ſeruorum venit.

v ¶ Etiam eorum.non ſolum aliarum rerum: ſed cum habeat precium qui precium dedit videtur emiſſe:vt.ſ.de rei vēdi.l.eius rei. quid ergo ſi non vult vendere.⁊ facit.C.de fideicom.liber.l.j.

x ¶ Tenebit.⁊ infamabit:vt.ſ.de his q no.infa.nō alia.⁊.l.ſeq. Item tenebit dico inſoliduꝫ.ſi aūt nō fuiſſet doli particeps inquātuꝫ ad eū puenit:vt.ſ.tit.j.l.j.§.fin.⁊ ſ.ea.l.§.⁊ hoc edictū.ſꝫ Azo.⁊.H.⁊.§.i parētē.

c ¶ Hanc autem actionē. ſcꝫ in factū cum non ſpecificatur:vt not.ſ.ti.j.l.j.in prin.

d ¶ Intra annuꝫ. cur ergo non vt ſuperior vltra annum datur:vt.ſ.titu.j.l.j.§.fi. que eſt contra. cū ex eadeꝫ cauſa proficiſcātur:vt.ſ.§.⁊ hoc edictuꝫ: Rñ.forte ⁊ illa vt h̄ non datur vltra annum vtilem:⁊ qđ ibi dicit dari vltra annū/ſubaudi continuum: naꝫ vtilis vltra annuꝫ extēdi pōt:vel hic eſt pena ex pte mulieris. argu.ſ.ne quis eum qui in ius.l.j.§.fi. ⁊ ar.ꝯ.ſ. de eo per quem fact.eſt.l.j.§.fi.ſm Azo.⁊.H.ſed certe ✠ illa eſt magis penalis:nam hic adeſt mulieri quia percepit fructꝰ ibi non:vnde magis debet dici econtra.

✠ Dic aliť ⁊ melius vt ibi ſcpſi ſm Bart.l.j.ꝯ.ria.§.fi.

e ¶ Simili autē modo.vt ⁊ illa.ſ.ti.j.l.fi.in fi.

f ¶ In parentem.j. eo.l.fi.in fi.

g ¶ Subſtitutꝰ.ſi partus non naſcatur.

h ¶ Sine cauſa. Sanius eſt eñ ali non alenduꝫ ꝙ fame necari alendum:vt j.de vē.i poſ.mit.l.j.§.ſꝫ ſi certuꝫ. ⁊.l.iij.§.j.⁊.C. de carbo.edic.l. fi.⁊.j.ꝓ ſuo.l.hoſem. Sed ar.ꝯ. ſ.de cōdi.inde.l.pe.

Ali nō alēduꝫ ſanius eſt ꝙ alendū necari.

i ¶ Excluſus ſit.qꝛ deceſſit non adita hereditate: quā adire non potuit:vt j.de bono.poſſeſ.ſm tabu.l.ij.i prin.⁊ de acquiren.heredi.cum quidaꝫ.§.ꝙ dicitur.⁊ ad ſilleia.l.iij.§.fin.⁊.l.qui poſthumos.ſꝫ certe nō videtur ꝑ hoc excludi:vt.j.de carbo.edi.l.ſcriptus. Sol. ſui heredes vel emācipati liberi non excludūtur: nec eoruꝫ heredes ſi non adierint: ideo qꝛ vxor defuncti erat pregnans:ſed aliud eſt in extraneis: vt j.de acquiren.here.l.vētre. Azo. hic ergo in extraneis īſtitutis dicit ibi in liberis.

inter alios factum:nec partui igitur nocebit. ¶ Et hoc edictum ex eadem cauſa[a] proficiſcitur qua ſuperius: debet enim pretor quemadmodum facilis eſt circa bonorum poſſeſſionem dandam mulieri ventris nomine : ita calumniam eius impunitam non relinquere. ¶ Per calumniam autem in poſſeſſione fuiſſe videtur: que ſciens prudenſqꝫ ſe pregnantem non eſſe[b] voluerit in poſſeſſionem venire. ¶ Hanc autem[c] actionem pretor intra annum[d] vtilem pollicetur:vltra non : videlicet quaſi penalem. Simili autem modo[e] et hic quanti agentis interfuit pretor actionem pollicetur. In parentem[f] etiam pretor actionem pollicetur : ſi modo per eum factum ſit vt in poſſeſſionem per calumniam veniret. ¶ Competit autem actio hec ei cuius interfuit in poſſeſſionem miſſam non eſſe: vtputa vel coheredi ſperanti partum : vel ei qui ſubſtitutus[g] fuit:vel qui ab inteſtato ſi partus non fuiſſet / ſuccedere potuit. ¶ Intereſſe autē videtur primum de alimentis que in ventrem ſunt erogata:nec enim al's hic repetuntur niſi per calumniam in poſſeſſionem venerit.ceterum ſi res calumnia careret : nihil preſtabit mulier que quaſi ſine cauſa[h] alita eſt.

☞ In hoc intereſſe nō poteſt venire eſtimatio totius hereditatis ſi propter vētreꝫ alius ſucceſſurꝰ eſt ab hereditate excluſus. Bartolus.

¶ Sub pretextu ventris nōnunꝙ augebitur:quod itereſt:ſi quis forte dubitans an pregnans ſit excluſus ſit[i] hereditate. nam heredi eius qui excluſus eſt dandam[k] hanc actionem. Iulianus ait. Si quidem eius quoqꝫ interfuit non fuiſſe calumnie cauſa in poſſeſſionem mulierēꝫ quia hoc ſi non fuiſſet adeundo[l] hereditatem inſtitutus heredi ſuo locupletiorem hereditatem ſuam relinqueret : ſed et hoc imputatur mulieri ꝙ diminuta ſunt multa in hereditate : dū hic contemplatione[m] ventris non attingit hereditateꝫ.

☞ Contra mulierem ſuccurritur heredi ſubſtituto defuncti. ⁊ conſeruantur legata ⁊ libertates.h.d.Bar.

Idem. Lex.ij.

Si ſubſtitutus[n] ventri manente muliere in poſſeſſiōe deceſſit:heres[o] eiꝰ[p] eadem actione precium hereditatis a muliere exiget:ſed an decedant[q] legata ceteraqꝫ onera hereditatis vidēdū eſt.⁊ mihi videtur poſſe dici legatarios potius[r] cum muliere vſuros hac actione: quia ⁊ ipſoruꝫ intereſſuit adiri hereditateꝫ. ¶ Libertati[s] plane ſubueniendum erit aduerſus eum qui propter hereditatem hac actione[t] egit: ſcilicet vt fideicōmiſſarias cogatur is preſtare qui precium vtiqꝫ etiam eorū[v] cōſequitur. Sed ⁊ directis credo pretorem ſuccurrere oportere : vt interuentu ſuo tueatur eorū libertatem. ¶ Si dolus filiefami. interuenerit ⁊ particeps doli fuerit:pater ſuo noīe tenebitur[x].

¶ De concubinis. Titulus.vij.

☞ Liberta cōcubina patroni ſui nō poteſt patronum relinquere ⁊ alij nubere : licet poſſit alteri ſe in concubinam dare. iteꝫ illa ſola poteſt eſſe concubina cum qua ſtuprum non committitur : ⁊ concubina patris non poteſt eſſe concubina filij vel nepotis: ⁊ ꝯcubina non debet eſſe minor.xij. annis.hoc dicit tota lex.

Marcianus. Lex.j.

Que in ꝯcubinatu eſt[y] ab inuito[z] patrono poterit diſcedere : ⁊ alteri ſe aut in matrimonium aut in concubinatum dare[a]. ego quidem probo in concubina[b] adimenduꝫ ei connubium[c] / ſi patronum inuitum deſerat : quippe cum honeſtius[d] ſit patrono libertam concubinaꝫ ꝙ matremfamilias[e] habere. Cum attilicinio ſentio: ⁊ puto ſolas eas in concubinatu haberi poſſe ſine metu criminis in quas ſtuprum[f] non committitur.

¶ De concubi. ¶ Poſt matrimonia ⁊ filios legitimos ex his natos:ponit de concubinis ex quibus naſcuntur baſtardi.

Que in cōcubinatu. ¶ Caſꝰ. Habeo libertam meam in ꝯcubinā:ſi receſſit a me: nunquid pōt alij nubere vt in cōcubinatu alterꝰ eēt:⁊ dixit quidā ꝙ ſic et male.nā mrīmonio non pōt ſe alij copulere:in cōcubinatu autē ſic. Scđo dicit:ꝙ ille ſole debēt eſſe cōcubine cū quibꝰ nō cōmittit ſtuprū:ſtuprū aūt cōmittit i vidua ⁊ virgine:qd de illo qui dānatā de adulterio habet cōcubinā:certe nō puit: ſecꝰ ſi eā ducat vxorē. Tertio dicit titia fuit mea ꝯcubina:nunc vult eſſe cōcubina filij mei vel nepotis: certe nō pōt.⁊ idē eſt ecōtra. Quarto dicit:ꝙ cōcubina non poteſt eē minor.xij.an. Viuianus.

y ¶ Que in concubinatu eſt.ſ.patroni.

z ¶ Ab inuito.qs pſonꝰ ⁊ quis inuitus hic dꝛ habes.ſ. d ritu nup.l.i eo.

a ¶ Dare.qđ falſuꝫ ē: vt ſubijcit.Azo.

b ¶ In cōcubina. ſcilicet patroni.

c ¶ Cōnubiuꝫ.i.mrīmoniū.ꝗ multomagis cōcubinatꝰ qppe ⁊c.⁊ dic qñ nō hꝫ aliā cōcubinaꝫ: vt j.de his q.vt indig.l.cū tabulis.§.j. Alij vt.R. dicūt admitti cōnubiuꝫ/ ac ſi diceret nō cōcubinatus:qđ eſt mirū cuꝫ alterius potiꝰ erit cōcubina ꝙ patroni: ꝑfecto ergo erit licētiꝰ qđ eſt idignꝰ ⁊ nō quod eſt honeſtius. Ro. Apparet ergo ꝙ cōcubina non deſerit euꝫ ꝑ alio viro vel non viro vt hic. Itē nec liberta vxor: vt.ſ.de diuor.l.fi. Item nec illa ꝗ nō vt cōcubina ei cōiungitur: non tamē hꝫ patronus aliquam cōcubinam:vt.j.de his qui.vt indig.l. cuꝫ tabu.§.j.ſed ſponſa ſic:vt.ſ.de ritu nup.l.in eo iure.§.pe.

k ¶ Dandaꝫ. actionē ad preciū hereditatis: vt.j. l.proxi.

l ¶ Adeundo. nā nō aditam nemo tranſmittit:vt.C.de iure delibe.l.qm̄.niſi ad ſuos : vt.C.de his qui ante aper.tabu.l.j.

m ¶ Contemplatione.ſcꝫ ſubſtitutus.

n ¶ Si ſubſtitutus.al's.§.idem iulianus.al's lex ſi ſubſtitutus.Accur.

o ¶ Heres.qui hereditatem conſequi non poteſt: quā ſubſtitutus nō tranſmiſit ſi ante deceſſerit ꝙ adeat:vt.j.de ſuis ⁊ le.here.l. ſi ex pluribus.⁊.ſ.l.proxi.§.ſub pretextu.

p ¶ Eius.ſcilicet ſubſtituti.

q ¶ Sed an decedant.i.extinguantur.

r ¶ Potius.ſcꝫ ꝙ contrarium.

s ¶ Libertati.ſic inſti.de eo cui liber.cauſa bona adijciuntur.§.j.

d ¶ Honeſtius.⁊ licentius:etiam qꝛ in ea nō cōmittit patronus ſtupruꝫ etiā ſi ipſam non habeat vt concubinam:vt.d.l.cum tabulis.§.j.

e ¶ Matrēfamilias. hanc non licet habere in cōcubinā: niſi in ꝗttuor caſibus:ſcilꝫ qñ in obſcuro loco eſt nata. Item qñ fecit queſtum. Itē qñ interuenit proteſtatio. Item qñ de adulterio eſt damnata:vt.j.eo.l.i cōcubinatu.⁊.j.proxi.§.qui autem.

f ¶ Stuprum nō cōmittit.vt in virgine vel vidua.vt.j.de adul.l.inter.§.lex iulia.⁊.l.ſtuprum.⁊.j.de ver.ſig.l.inter.ideꝫ ſi inceſtus:vt.j.e.§.ſi que. Immo videtur ꝙ ea demū poſſit eſſe cōcubina que poſſit eē vxor.

vt in auten. vt lice. ma. ꝛ auie. §. ad hoc. coll'. viij. niſi in ancilla que poteſt eſſe concubina non vxoꝛ. vt. C. communia. de ma. l. fi. ꝛ in ſubiecta preſidi: vt. j. eo. ti. l. fi. An virgo poſſit aſſumi in cōcubinā: videt ꝙ nō. Sed dic contra ſi obſcuro loco eſt nata: vel cū proteſtatione ſicut quelibet vidua. vt. j. eo. l. iij. Accurſius.

p ¶ Penam. adulterij vel ſtupri.

q ¶ Concubinam ex ſola. quaſi dicat etiam ſine concubitu vt ꝛ matrimonium. ✠ non aūt ſola adductione in domū: qꝛ cohabitare debet. vt in aut. qui. mo. na. effi. ſui. §. ſi qs aūt. coll'. vij. animus ergo facit concubinam vel vxoꝛem preſumptā. ſed Pla. nō exigit cohabitationem per hanc. l.

✠ Nuptias effi ſolꝰ ꝯſenſus nō cōcubitus. facit tex. in. l. cui fuerit. j. de ꝯdi. ꝛ dmō. ꝛ matri. primus ſuenit cecrops. rex athenienſis teſte Juſtino. lib. j. ꝫ. nūc ad bella.

a ¶ Si vxoꝛem. ergo habet plus caſtitate luxuria ꝛ ſic eſt argumē. contra. in autē. de reſtitu. ꝛ ea q̄ pa. §. fi. colla. iiij. ꝛ facit C. de adul. l. crimen. ꝛ. l. caſtitati.

Affinitas per foꝛnicationem cōtrahitur.

b ¶ Prohibendū eſt. apparet ergo hic per foꝛnicationem contrahi affinitatem: vt not. inſtit. de nupt. §. affinitatis. ꝛ. C. de nupt. l. liberi.

c ¶ Duodecim. ſic in matrimonio. vt iſti. de nup. in prin. Accur.

SI patronꝰ libertā. ¶ Caſus. Habeo libertam meā ī cōcubinā poſtea furere incepi. certe durat concubinatus.

d ¶ Eſſe. i. remanē. ſic. ſ. de iud. l. iudex.

e ¶ Dicitur. ſic ꝛ vxoꝛ: vt ſ. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. l. a patre. ꝛ facit ſ. de ritu. nup. l. in eo. §. deinde.

IN concubinatu. ¶ Caſus. Concubinam habere poſſuꝫ non ſolum ingenuā ſed etiaꝫ libertam: ꝛ maxime illaꝫ que nata eſt ī obſcuro loco ꝛ coꝛpoꝛe fecit queſtū: ſi autem volo habere cōcubinam liberam mulierem honeſte vite: aut debeo ipſaꝫ accipere ī vxoꝛem: aut a principio proteſtari ꝙ volo eaꝫ pro cōcubina tenere: aut puniar de ſtupꝛo: ꝛ ſi ꝓteſtoꝛ vt dictum eſt non dicoꝛ cōmittere ſtupꝛuꝫ vel adulterium propter licituꝫ cōcubinatum: etiaꝫ per leges in ſequenti lege dicit ꝙ concubinatus fit ſolo animi affectu. in alia dicit ꝙ ptās bononie bene pōt ibi habere ꝯcubinā. hoc vſqꝫ in finem.

¶ Qui autem damnatam adulterij in concubinatu habuerit nō puto lege iulia de adulterijs teneri: ꝗuis ſi vxoꝛem[a] eam duxiſſet teneretur. ¶ Si que ī patroni fuit concubinatu: deinde in filij eſſe cepit vel in nepotis vel contra: non puto eam recte facere: quia prope nefaria eſt huiuſmodi cōiunctio: ꝛ ideo huiuſmodi facinus prohibendum[b] eſt. Cuiuſcunqꝫ etatis concubinam habere poſſe palam eſt: niſi minoꝛ annis duodecim[c] ſit.

Paulus. Lex. ij.

SI patronus libertam concubinam habens furere ceperit: in cōcubinatu eam eſſe[d] humanius dicitur[e].

☞ Cum ingenua honeſte nata in dubio preſumitur matrimonium niſi contrariuꝫ pꝛobetur: ſecus ſi fuerit liberta vel viliter nata. hoc dicit Bar.

Marcianus. Lex. iij.

IN concubinatu poteſt eſſe ꝛ aliena[f] liberta et ingenua[g]: et maxime ea que obſcuro[h] loco nata eſt: vel queſtum[i] coꝛpoꝛe fecit: alioquin ſi honeſte vite et ingenuam mulierem in concubinatu habere maluerit ſine teſtatione[k] hoc manifeſtum faciente non conceditur: ſed neceſſe eſt ei vel vxoꝛem eam habere[l]: vel hoc recuſante eo ſtupꝛum cum ea committere: nec adulterium per concubinatum ab ipſo[m] committitur. naꝫ quia concubinatus per leges nomen aſſumpſit[n] extra legis[o] penā[p] eſt: vt Marcellus libꝛo. vij. digeſtoꝛum ſcribit.

Paulus. Lex. iiij.

CONcubinam ex ſola[q] animi deſtinatione eſtimari opoꝛtet.

Idem. Lex. v.

CONcubinam ex ea prouincia in qua quis aliquid adminiſtrat habere poteſt[r].

¶ Explicit liber. xxv. digeſtoꝛuꝫ ꝛ primus infoꝛciati.

¶ Incipit liber. ffoꝛ. xxvj. et infoꝛciati. ij.

¶ De tutelis. Titulus. j.

☞ Primo ponit diffinitionē tutele. Secundo ponit diffinitionem tutoꝛis. Tertio ponit alluſionem ſeu deriuationem huius vocabuli tutoꝛ. ſecunda ibi: tutoꝛes. tertia ibi: ex qua re. hoc dicit Bar.

Paulus. Lex. j.

TUtela eſt vt ſeruius diffinit: vis ac poteſtas[s] in capite[t] libero ad tuendū[v] eum qui propter etatē[x] ſuā ſponte ſe defendere nequit: iure ciuili ī data[y] ac permiſſa. ¶ Tutoꝛes autem ſunt qui eam vim ac poteſtatem habent. ¶ Ex qua re[z] ipſi nomen acceperunt: itaqꝫ appellātur tutoꝛes[a] quaſi tuitoꝛes atqꝫ defenſoꝛes: ſicut editui dicuntur qui edes tuentur[b].

☞ Mutus et ſurdus tutoꝛes dari non poſſunt. hoc dicit Bar.

¶ Mutus tutoꝛ dari nō poteſt[c] qm̄ auctoꝛitatem prebere nō poteſt. Surdum[d] nō poſſe dari tutorem pleriqꝫ ꝛ Pompo. lib. xviij. ad edictū probāt: qꝛ non tantū loqui ſed ꝛ audire tutoꝛ debet.

Pomponius. Lex. ij.

NOn eſt exigendum a pupil-

r ¶ Concubinaꝫ. Poteſt. non vxoꝛē: vt ſ. de ritu nup. l. ſi qs offi cium. Accur.

¶ De tutelis. ¶ Dictuꝫ eſt. ſ. de ventre inſpiciendo: ſed qꝛ ei qui eſt in vētre tutoꝛ relīquitur: vt in ſti. eo. §. cum aūt. non dico ventri: qꝛ tūc curatoꝛ. vt. j. de tut. ꝛ cura. da. ab his. l. ventri. ideo de tutelis generaliter dicit. Uel dic: ſicut neceſſe hn̄t patres prouidere liberis in alimētis. vt. ſ. de lib. ag. ſic ꝛ ī tutelis: ergo de his dicit. Accurſius.

s TUtela. Uis ac ptāſ. id eſt violēta poteſtas: qꝛ dat inuitis ꝛ ī uito: vt no. inſti. eo. ī prin. ꝛ per hoc differt a curatoꝛe: qꝛ curatoꝛ non datur inuito niſi ad litem / vt ibidem. licet quandoqꝫ cogatur vt velit: vt. j. eo. l. qui habet. §. ſi pupillus. in fi. §.

t ¶ In capite libero. per hoc remouet ſeruuꝫ qui non poteſt habere tutoꝛem: vt. j. eo. l. ſi arrogati. §. j. niſi in duobus caſibus: vt. j. de tut. ꝛ cur. da. ab his. l. ei qui. ꝛ. l. ſi impuberi. qd̄ dic vt iſti. eo. in prin. not.

v ¶ Ad tuenduꝫ. per hoc remouet patrem: quod eſt propter alios effectꝰ patrie poteſtatis: maxime vt patri querat.

x ¶ Propter etatem. per hoc remouet curatoꝛes furioſi ꝛ ſimilium. Item ꝛ patriam poteſtateꝫ in quibus non cōſideratur etas: ſed hic ſic: vt inſti. quib. mod. tu. fi. in prin.

f ¶ Aliena. de ſua cōſtat: vt. ſ. l. j. in principio.

g ¶ Ingenua. qd̄ accipe in caſibus: vt. ſ. l. j. no. ꝛ ꝙ dicit maxime: quod ꝛ als̄ pōt eſſe in alijs certis caſibus. ꝛ adde quod ꝛ ancilla: vt. C. cōia de manu. l. fi. ꝛ. ſ. de priui. credi. l. pe. ꝛ de pig. l. deniqꝫ.

h ¶ Obſcuro. id eſt vili genere ꝛ abiecto: vt ex arenario vel ſimili: vt in auten. quibus modis natu. effi. legi. §. quiſquis. colla. vj. ꝛ. C. de inceſt. nup. l. humilem.

i ¶ Uel queſtum. cum qua non committitur ſtupꝛum: vt. C. de adulterijs. l. que adulterium.

k ¶ Teſtatione. ſcilicet ꝙ ſit concubina. ꝛ debet ſm̄ Hugo. fieri ī initio: non poſt.

l ¶ Eam habere. quod preſumitur ſm̄ leges: vt. ſ. de ritu nupt. l. in libere. ꝛ de donatio. l. donationes. ſecus tamē ſeruatur ſꝫ canones. vt. xxx. q. v. c. j. in fine.

m ¶ Ab ipſo. ſcilicet liberto: nec etiam ab alio qui legitime habeat concubinam.

n ¶ Nomen aſſumpſit. id eſt effectum vt ſit legitima coniunctio. ſic. C. de fer. l. a nullo. Si autem dicas ideo non puniri quia hoc nomen datum eſt a lege eadem ratione nec ſtellionatus: cum ꝛ illud ſit nomen legis: ꝛ plagia que tamen per leges puniuntur: vt. ff. de crimi. ſtel. per totum. ꝛ ad le. faui. de pla. per totum.

o ¶ Legis. foꝛi / non poli. nam ſm̄ canonicas ꝛ diuinas ſcripturas eſt foꝛnicatio.

y ¶ Data. dic data a lege vel a iudice: ſꝫ ꝑmiſſa a teſtatoꝛe. Uel data pſone ꝑmiſſa ſecūdario in rebus. vt no. inſti. eo. in prin. Itē no. ꝙ Pla. dixit hec verba iure ciuili ꝛc. non eſſe de diffinitione. ſed Azo contra.

z ¶ Ex qua re. id eſt vi ꝛ poteſtate.

a ¶ Tutoꝛes. alludit vocabulo. ſic. j. de acqui. poſ. l. j. in prin.

b ¶ Tuentur. vt. ſ. de offi. pre. vrb. l. j. in prin.

c ¶ Non poteſt. in teſtamēto vel a iudice vel a lege: vt. j. de leg. tut. l. pe. §. fi. ſed ꝓcuratoꝛ ad negocia non ad iudicia eſſe poteſt: vt. ſ. de procu. l. mutus. ꝛ eadē in ſurdo dicas per dictas. ll.

d ¶ Surdū. q oīno nō audit. als̄ ꝯ. j. de leg. tu. l. fi. quinimo ſupueniens vitium remouet. vt. j. de excu. tu. poſt ſuſceptā. Itē facit. ſ. de poſtu. l. j. §. propter caſum. Sed ꝯ. j. de decu. l. honoꝛes. §. j. Sꝫ ibi a patrimonialibus non excuſatur muneribus / ſed pſonalibus ſic. ſicut eſt tutela: vt. j. de mu. ꝛ ho. l. j. §. illud. Iteꝫ dic hic innuit ipſo iure tm̄. Sed ꝯ. C. qui moꝛbo. l. vnica. vbi dicit excuſandum. Sed dic ꝙ ibi impropꝛie dicitur excuſatio. Accurſius.

NOn eſt exigenduꝫ. ¶ Caſus. Quidam debitoꝛ pupilli volebat ei ſoluere debitā pe. ꝛ nō vult ei ſoluere niſi pupillus habeat tutoꝛem. Certe pupillus nō tenetur ſibi petere tutoꝛē: imo debitoꝛ ꝓdictus. Itē ſi habet pupillus tutoꝛē / ꝛ eſt abſens tut. non tenetur pup. ire ad locum vbi eſt tutoꝛ vt ſua auctoꝛitate dictus debitoꝛ ſoluat: ſed debitoꝛ dꝫ ducere tutoꝛem ad pupillum ſi vult liberari. Uiuianus.

Petat

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Petat. quia inuito datur tutor:vt hic.ꝛ.ꝭ.de tu.ꝛ cur.da. ab his.l. necnon . ſecus in curatore niſi ad litem.vt inſti. de cura.§.item inuiti. ꝛ.ꝭ.l.proxi.§.ſi pupillus.in fi.§.

b ¶ Proficiſcatur.ad domum vt vadat ad iudicium.

h ¶ Uult.rei vēdicatiōe finita tutela vel durāte.vt inſti.de attil.tu.§.fi. finit etiā eo exiſtente pupillo qñqʒ.vt inſti.q.mo.tu.fi.§.ſ.ij.ꝛ.iij.

i ¶ Rem.i.litem.

k ¶ Poſſe.niſi plures ſint tutores vel curatores : quo caſu vno auctore poteſt cōtra aliū agere.vt.ꝭ.ti.ſ.l.ſi plures.H.

Q ¶ Ui habet.¶ Caſus. Pupillus habens tutorē cepit furere certe nō dabitur ei curator:imo remanet in tutela: ꝛ ſi nō habebat tutorē dabitur ei tutori. Sed pone ꝙ hic puer erat pubes ꝛ minor. xxv.an. et furioſus et non habebat curatorem: certe dabit ei curator tanꝙ puberi ꝛ nō tanꝙ furioſo.

¶ Si pupillus. Pupillus volebat agere ꝯ tutorē ſuū: vñ ad h̄ dʒ hr̄e curatorē:q̄rit qs debeat illū curatorē petere pupillo: vtrū ipſe pupillus. an vero tutor cōtra quem vult agere pupillus : vel qui vult agere contra pupillum: ꝛ certe ſi agere vult pupillus ipſe ſibi petet dictum curatorē et preſentem. Si autem tutor vult agere contra pupillum/ ipſe tutor debet dictum curatorem ei petere:ꝛ cogetur pupil.eum habere curatorem ſi cōtradicit: ꝛ dictus curator pōt dari quolibet loco ꝛ quolibet tpe. Sʒ pone ꝙ pupillus petijt ſibi dictū curatorē ꝛ nō addidit in quā rē acciperet: certe in oēs controuerſias videt acceptꝰ quod qualiter intelligat dicit plane.l. ſeq. vſqʒ ad §.poſſunt autē ꝛc.ibi autē dicit ꝙ plures tales curatores ad litem poſſunt dari pluribus pupillis litigare volentibus cū curatore vl̄ tutoribus eor: ꝛ vnus curator poteſt dari pluribꝰ pupillis:ꝛ vnꝰ curator poteſt dari vni pupillo: et non ſolum in vna lite poteſt dari curator pupillo/ ſed etiam in pluribꝰ litibus. Itē ſi datur dictus curator pupillo alius interim non erit curator. Item ſi curator datus eſt pupil.aduerſus vnū tutorē poterit eē curator ſimiliter aduerſus aliū tutorē dicti pupilli/ ꝛ ita obtinebit vicē duorū curatorū in hoc caſu ꝛ etiam in alio veluti ſi datus ſit curator pupillo ad vnam litē quā habet cū tutore ſolo exiſtente ꝛ tranſacto vno menſe datus ſit idem curator eidem pupil.in alia lite cōtra eūdem tutorem. hic etenim vicē duorum curatorum obtinet: ꝛ hoc vſqʒ ad.l.muto. Uiuia.

† Glo.ſ.in ca.edoceri. in fi.extra de reſcrip. dicit ꝑ hūc.§. ꝙ ſi lis orta tur int̄ collegiū ꝛ plạtūʒ dʒ adiri ſupior cuiꝰ officiū ceſſabit lite finita.

lo vt ſibi tutorē petat[a] : aut vt ad tutorem ſuum proficiſcatur[b].

☞ Quādo concurrūt due cauſe vna naturalis:alia accidentalis.preualet naturalis. Bartolus.

Ulpianus. Lex.iij.

QUi habet tutorē pupillus vel pupilla ſi furere ceperint: in ea cauſa ſunt vt in tutela nihilominus durent:que ſentētia quiti quoqʒ mutij fuit :et a iuliano probatur : eoqʒ iure vtimur: vt ceſſet cura ſi tutele etas indigeat:quare ſi tutores habent per furorem in curam nō redigūtur: ſiue non habent ꝛ furor eis acceſſerit nihilominus tutores accipere poſſunt :quia lex duodecim[c] tabularum ita accepta eſt: vt ad pupillos vel pupillas non pertineat : qđ autem[d] in pupillorum perſona furioſorum agnatos curatores non admittimus:idcirco putanus ſi minor vigintiquinqʒ annis furioſus ſit curatorem ei non vt furioſo/ ſed vt adoleſcenti dari quaſi etatis eſſet impedimētum : et ita diffiniemus ei quem etas cure vel tutele ſubijcit non eſſe neceſſe quaſi dementi queri curatorem:ꝛ ita imperator antoninus auguſtus ſcripſit : cuʒ magis[e] etati ꝙ dementie tantiſper ſit conſulendum.

☞ Propter litem quā quis habiturus eſt cum tutore vel curatore datur curator q non datur niſi preſenti ꝛ petenti. Item cogitur quis petere. Bar.

¶ Si pupillus† pupillave cum iuſto[f] tutore curatoreve eorum cum quo[g] litem agere vult[h] : ꝛ curator in eam rem[i] petitur: vtrum ipſis poſcentibus datur : an vero ꝛ aduerſario petente : Et ſciēdum eſt ſiue agant ſiue conueniātur : dari his curatorem poſſe[k] : ſed nō al's ꝙ ſi ipſe petat cui dari eum oportet: deniqʒ Caſſius libro ſexto ſcripſit : talem curatorem neminem dari poſſe niſi preſentem[l] : neqʒ cuiꝙ niſi preſenti[m] ꝛ poſtulanti : itaqʒ infanti[n] non poteſt dari. Idemqʒ Caſſius ait: Si pupillus curatorē poſcere nō vult quominus cū eo agatur: cogi[o] euʒ a pretore debuiſſe. ¶ Quolibet loco[p] ꝛ tēpore[q] hunc curatorē dari poſſe pomponius lib. xxi.ad ſabinum ſcripſit.

☞ Curator ſimpliciter ad litē datus intelligitur datus ad omnes lites quas pupillus habet cum tutore cum quo litigare intendit. Barto.

¶ Si pupillus petat talem[r] curatorem nec addat in quam rem: an in omnes controuerſias datus ſit. Et ait celſus ſeruiuum conſtituiſſe in omnes res[s] datū videri.

Paulus. Lex.iiij.

QUod dicitur[t] ſi indiſtincte datus ſit curator: ꝛ in totā litem datum videri : fortaſſe eo ſpectat ſi familie herciſcunde:aut communi diuidundo:aut finium regundorum actio eſſet cum tutore. Et ſi indiſtincte datus eſſet non ſolum eo nomine curator eſſet ꝙ ageret pupillus pupillave: ſed inuicem quoqʒ ꝙ cum his ageretur[v]. ¶ Poſſunt autē vel plures[x] in plurium locū vel vnus in plurium[y] :vel vnus in vnius locū: vel in vnam litem : † vel in plures curator peti.

☞ In eadē cauſa dato vno curatore nō

l ¶ Preſentem. aliud in tutore.ꝭ.de tuto. et curato.da.ab his.l.illud. ꝛ.l. ſequen. Hug.

m ¶ Preſenti.et ſic aliud ī tutore.vt.d.l. illud. ꝛ ēt in curatore adulti . vt.ſ. de ꝑcu.l.mutꝰ.§. is qui.

n ¶ Infanti.i . minori ſeptē annis.vt.C. de iur. delibe.l. ſi infanti.cuʒ nō poſſit fari nec intellectuʒ habeat.

o ¶ Cogi. ſibiipſi cōtradicit hec lr̄a.nā.ſ. dixit euʒ nō cogi:ſʒ tm̄ petenti dari.h̄ dicit cogi. Sol. quidā dicūt ꝙ ibi agit:h̄ conuenit:ſʒ h̄ nō valet: q2 ibi de vtrobiqʒ dicit.nā dixerat ſiue agat ſiue cōueniatur. Dic ergo ibi non cogit:ſcʒ vt iudex ei inuito det ſi nō petat:h̄ aūt cogitur ad volēdū. Uel dic nō cogit accipe hūc/ puta titium:cogitur tamen aliquē noiare: ſic ergo ſi agat pupillus eſt idem quod in adulto:vt nō cogatur vt hic:nec amittitur ad agendum niſi habeat:at ſi cōuenitur adultus cogit vt det a iudice eo inuito ſi non petat. vt C.qui.pe. tu.l.ſ. et inſti. de curato.§. item inuiti. ꝛ.ſ.de minori.l. ait pretor.in ver.et ideo. Item ad negocia pupillus cogitur.vt.ſ.l.proxi.adultus.nō vt inſtit. de cura. §.itē inuiti. An autē poſſit ſemper al's dari curator pupillo : Diſtingue an habeat tutorē vel nō. vt.ꝭ.de tuto.ꝛ cur.da. ab his.l.curatorē.ꝛ.l. curator.vbi non eſt idoneꝰ tutor.vt inſti.de cura.§.interdum.

† Ampliabis hūc textū.per.l.ſ. C.qui pe.tuto.vt procedat in curatore dato ī ulto. ad qđ facit.l.pri. §. ſi pupillus.de quo vide.l. mutus.§.is q. ſ.de ꝑcur.

p ¶ Quolibet loco.igitur a procedente iudice dari poteſt nō ſolum ab eo qui ſedet pro tribunali:ſed certe qui datur a iudice datur cum inquiſitione.vt inſtit.de attil.tu.§.ſed hoc iure. igitur cū cauſe cognitione.inde eſt etiam ꝙ dicitur eſſe mixti imperij. vt.ꝭ.eod.l. muto.§.tutoris.ergo a procedente non videtur poſſe fieri.vt.C.de dila.l.a procedente.et.ꝭ.de bo.poſ.l.iij.§.pe. Sed eſt forte fauore pupillorum.vt.ſ.de fer.l.ſ.ꝛ.ij.ꝛ.ꝭ.quis ordo in bo.poſ.ſer.l.ij.§.dies. Sʒ h̄ non poteſt ſtare.vt.ꝭ.de confir.tu.l.naturali.in fi.ꝛ erit hoc intelligēdū de eo qui datur ſine inquiſitione a quo exigenda ſatiſdatio eſt:nā quādoqʒ datur cum inquiſitione:quandoqʒ ſine inquiſitione.vt.C.de tut. ꝛ cura.qui non ſatiſ.l.ſ.ſm Azo.ꝛ.H.

c ¶ Duodecim tabu.que dat curatorē furioſo.vt inſti.de cura.§.furioſi.quod de maiore.xxv.an.intelligo.vt hic dicitur.

d ¶ Qđ autem.i.ex eo ꝙ ꝛc.ꝛ dic pupillorum.ſ.furioſorum.vt dictū eſt. ꝛ facit.ꝭ.de cura.fur.l.penul.

e ¶ Cum magis.ſic.ſ.de arbi.l.ſed ꝛ ſi in ſeruum.§.ſi quis iudex. Ar. contra.ſ.de iure do.l.cum pater. Sed dic vt ibi. Additio. Dic ꝙ quādoqʒ cauſa naturalis ꝛ accidentalis ſunt inuicem repugnantes tūc preualet accidentalis cū natura alteret.vt.l.ſ.§.beſtias.ſ.de poſtu. Quādoqʒ cauſa naturalis ꝛ accidentalis non repugnant:ſed repugnat effectus earum vt hic.nam poteſt quis eſſe pupillus ꝛ furioſus:ſed nō habere tutorē vt pupillus ꝛ curatorem vt furioſus preualet cauſa naturalis:vt hic patet. Quandoqʒ cauſa naturalis ꝛ etiam accidentalis poſſunt ſimul concurrere et etiam effectus earum ſe compatiuntur: et tunc vna non preualet alteri:ꝛ ita loquitur.d.l.cum pater:ꝛ ita videtur intelligere Dy.ſm Bar.hic.

f ¶ Cum iuſto.i.legitime ordinato:al's prouidetur ei etiam per aliū tutorem qui modo nō eſt cū habēti tutorē ꝛc.vt inſti.de cura.§.interdū.

g ¶ Cum quo.id eſt aliquo.

q ¶ Et tempore.etiam feriato.vt.ſ.de fer.l.ij.

r ¶ Si pupillus petat talem.id eſt ad litem inter ſe et curatorem. vel aliquem alium. Accur.

s ¶ Omnes res.ſ.inter ſe ꝛ curatorem vertētes:vel inter ſe et illum cōtra quem petit.ꝛ facit.C.de an.excep.l.fi.ꝛ.ꝭ.de ap.l.ſcio.et.ꝭ.de admi.tu. l.quotiens.§.fi.ꝛ.ꝭ.l.proxi.

t QUod dicitur.ſ.l.proxi.

v ¶ Ageretur.ſic.ſ.de procu.l.ſi defunctus.§.fi.ꝛ.ꝭ.de adul.l.denunciaſſe.ꝛ.ꝭ.de tuto.ꝛ cu.da.ab his.l.curatorē. Sed arg.contra.ꝭ.de acq. here.l.ſi qs mihi bona.§.iuſſum. Hu. Additio. Dic ꝙ illud eſt ſpeciale ſm Bar.hic.ꝛ in.l.contraria.

x ¶ Plures.ſ.curatores.

y ¶ In plurium.ſcʒ pupillorum.ſic.ſ.de procura.l.ſi quis.§. vnius.et de pactis.l.ſi plures. Sed contra.ꝭ.iudi.ſolui.l. iam tamen.§. ſi tamē.

D

UNIVERSIDAD DE HUE